

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis

Leidžia kas Pėtynčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Suvienijose Valstijose \$1.50
Kitose Vičpatystėse \$2.00
"T E V Y N Ė",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas: LAckawanna 4-5529

The Lithuanian Weekly "Tėvynė"

Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"T E V Y N Ė",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

No. 46

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y., Lapkričio (November) 17, 1933.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Vol. XXIV

Hitleris Laimėjo Rinkimus

Paliaubų 15 Metų Sukaktuvės

Kuboje Siaučia Revoliucija

HITLERIS LAIMĖJO RINKIMUS.

Berlynas, lapkričio 13. — Vakar įvyko Vokietijos Reichstago (seimo) atstovų rinkimai. Be seimo atstovų išrinkimo, balsuotojai turėjo pasirinkti ir už Hitlerio nusistatymą Vokietiją iš Tautų Sąjungos ir nusiginklavimo konferencijos ištraukti. Kadangi kitoms partijoms, išskyrus nacional-socialistus, rinkimuose savo atstovus išstatyti neleista, tai balsuotojai turėjo pasirinkti arba už minimos partijos atstovus arba prieš juos; taigi ir už išstatymą plebiscitu klausimui buvo galima pasisakyti „taip“ arba „ne“.

Kadangi šiuos rinkimus hitlerininkai visomis galiomis garino ir net reikalavo, kad piliečiai balsuotų, tai užsiregistravo 43,400,000, arba 97 nuošimtis galimų balsuotųjų piliečių. Už Hitlerio išstatytą plebiscitą klausimui balsavo 40,618,147, o tik likusi dalis pasireiškė prieš. Reichstago rinkimuose hitlerininkai gavo kiek mažiau balsų, būtent 39,655,288.

Kadangi priešrinkiminėje kampanijoje buvo griežtai įsakoma balsuoti tik už hitlerininkus ir kadangi opozicija visgi nemažai balsų skaičių gavo, tai ir pati opozicija tuo stebisi, nes, pasirodo, jog yra dar žmonių, kurie ir didžiausią Hitlerio grasinimų nebijo. Balsavimai buvo ramūs.

Dabar hitlerininkai bus visagaliais viešpatiais seime, nes kitų partijų nė po vieną atstovą nėra — visi nacional-socialistų partijos parinkti žmonės. Beje, Adolfo Hitlerio partija 1928 m. seimo rinkimuose gavo tik 12 vietų. Nuo to laiko, tačiau, ji smarkiai kilo ir pagaliau tapo visavaldančia jėga. Bet dar tik 1930 m. seimo rinkimuose dalyvavo virš 20 didesnių ir mažesnių partijų. Dabar gi Vokietijoje legale partija yra tik nacional-socialistai, nes visas kitas Hitleris išsmaugė ir dabar tik su mimos partijos pagalba visą Vokietiją diktatoriškai valdo.

PALIAUBŲ 15 METŲ SUKAKTUVĖS.

New York, N. Y., lapkr. 12. — Vakar 11:11 valandą ryte sukako lygiai penkiolika metų nuo to, kai padaryta Didžiojo Karo paliaubos. Paliaubų sukaktuvės yra tai labai svarbi šventė, nes padarius paliaubas — sustojo pragariški Didžiojo Karo mušiai ir vėliau padaryta nekariavimo sutartis. Ši šventė kasmet buvo minima, tačiau šiemet, kaip 15-metinė, daug žymiau atšventėta. Paliaubų sukaktuvės minėta visame pasaulyje, ypač tose šalyse, kurios Didžiajame Kare dalyvavo. Milionai žmonių nulenė galvas karė žuvusiems ir pareiškė pagėdavimą daugiau nekariauti.

Bene žymiausiai šios sukaktuvės paminėta Jungtinėse Valstijose. Čia sudaryta ir išpildyta specialus programai šalies sostinėje Washingtone ir ki-

tuose didesniuose ar mažesniuose miestuose-miesteliuose. Iš-tisą dieną per radio duota tai dienai pritaikintos programos. Washington, prie Nežinomo Kareivio kapo, Arlingtono kapinėse, be kitų žymių kalbėtojų, prakalbą pasakė Jungtinių Valstijų prez. Rooseveltas. Jis taipgi uždėjo ant to Nežinomo Kareivio kapo gėlių vainiką. Daugely miestų surengta paradai gatvėse.

Tačiau, minint to didžio kruvino įvyko paliaubas, kai kur įvyko ir pastebėtinų kuriozų. Pavyzdžiui, Anglijos mieste Cambridge taikos mylėtojams pacifistams studentams bemašuojančiam gatvėmis juos užpuolė karo sekėjai ir del to įvyko kruvinos riaušės. Jau ir tai įrodo, kad dar ne visa žmonija taikiai gyventi linkusi. Yra dar, matyt, trokštančių kitą žmonių skerdynę surengti.

Nepaisant tačiau to, Paliaubų Diena visur atžymėta išpuodingai. Pasaulis, susikaupus, prisiminė tai baisų nuotikį ir reišikė pageidavimą „daugiau tokių karų nesukelti“.

KUBOJE SIAUČIA REVOLIUCIJA.

Havana. — Praeitą savaitę Havanoje kilo nauja revoliucija, kuriai vadovauja radikali ABC organizacija. Tarpe sukilių ir valdžios kariuomenės įvyko keletas smarkių susirėmimų mieste bei čia esamuose frontuose, kur virš 100 žmonių užmušta ir daug sužeista. Taipgi padaryta daug medžiaginės žalos. Tačiau lojaliems valdžiai kareiviams pavyko sukilimą šiame mieste nuslopinti ir jo vadus suimti. Vienas sukilimo vadų, rodos, bus nušautas mirčiai, o kiti — ilgesniams ir trumpesniems kalėjimo terminams. Šiomis dienomis eina pasitarimų del užvėrimo taikos.

Aplamdžius sukilimą sostinėje, jis persimetė į provinciją. Išbėgusius sukilėlius iš miesto kareiviai vejasi. Taipgi dedama pastangos nustelbti revoliuciją ir provincijoje. Pranešimai iš lapkričio 12 dienos nurodo, kad ir provincijoje daug sukilėlių suimta, daugiausia gi Santiago apylinkėje, kuri šiuo tarpu yra sukilėlių veiksmo centru. Spėjama, kad sukilimas pavyks galutinai nustelbti ir dabinė valdžia išsilaikys.

SUTAIKĖ 130 STREIKŲ.

New York, N. Y. — Pradėjus Nacionalio Atsisteigimo Administracijai veikti, visame krašte paplito daugybė streikų. Buvo tai įvairūs tarpe darbo ir kapitalo nesusipratimai, kurie prisiėjo tai pačiai NRA išrišti ir bekojantįs sutai-kyti. Lapkričio 13 d. New Yorko NRA administratorius, p. G. A. Whalen, praneša, kad vien tik šio didmiesčio apylinkėje jam prisiėjo 130 streikų tarpininkauti ir juos teigiamai išrišti. Tie streikai palietė 250,000 darbininkų arba apie 700,000 žmonių — pačius darbinin-

kus ir jų šeimų narius. Tie 250,000 darbininkų tik per savaitę laiko dabar uždirba apie \$6,000,000. Minimi streikai buvo pasireiškę rugpiučio, rugsėjo ir spalio mėnesiuose.

Tai tik New Yorko apylinkėje NRA padaryti nuopelnai. Visame krašte ši organizacija jau kur kas didesnį darbą atliko, neskaitant jau to, kad milijonus žmonių ir darbus sugrąžino ir jiems pragyvenimą suteikė.

LITVINOVAS-ROOSEVELTAS TARIASI.

Washington, D. C. — Jungtinių Valstijų prez. Rooseveltas ir Sovietų Rusijos komisaras M. M. Litvinovas čia turi dažnus posėdžius ir veda derybas del Rusijos pripažinimo. Pasitarimai eina sklandžiai. Daugelis reikalų jau apkalbėta. Visai neabejojama, kad netrukus Jungtinės Valstijos Sovietų Rusijai pripažins, nes dar nesirado tokio klausimo, del kurio abi pusės negalėtų susitarti.

TRUMPOS ŽINELĖS.

Chicago, Ill. — Lapkričio 12 d. Chicago ir jos apylinkę nušautė „duklų“ audra. Panašiai nutiko ir kitose septyniuose valstijose. Duklių dešinėms skrido toks tirštasis, kad, jam užėjus, rodėsi naktis užstojo. Prie to audra buvo tokią stipri, kad, kai kur, net automobilius nuo kelių nuputė ir keletą namų sužalojo.

Washington, D. C. — Kuomet kitose valstijose viešieji federaliai darbai jau pradėta ir gerokai įpusėję — Maryland, Kansas, Indiana, Colorado, Michigan, Tennessee, Mississippi, Arkansas, Illinois ir Georgia dar visai nieko tame reikale neveikia. Todel viešųjų darbų direktorius Ickes šių valstijų gubernatoriams įsakė pradėti veikti.

Vatikano Miestas. — Papa Pijus smarkiai „su-kritikavo“ moterų lankymąsi kumštynių pasižiūrėti. Anot jo, kumštynės yra brutalaus pobūdžio sportas ir todel jis žmonėse neauklėja mandagumo pobūdžio, ir moterims neprikita jas lankyti. Spėjama, kad papų tai padaryti įstigavo neseniai įvykę Karneros-Uzscudumo kumštynės Romoje, į kurias gana daug moterų atsilankė.

Brooklyn, N. Y. — Keturi, spėjama užsigėre, vaikai išsileido eroplanu paskraidyti. Apie pusvalandį paskraidė žemai virš miesto ir pribauginę žmones — atsimušė į gyvenamą namą ir susikulė. Trys užmušti, pilotas sužeistas. Iš pavarčių išrodo, kad visi buvę lenkučiai.

Kaunas. — Švedai pasiulė Lietuvos universiteto profesoriui Buinevičiui kandidatuoti gavimui Nobelio premijos. Jei jis tą premiją gautų — būtų dar pirmas lietuvis tokią premiją laimėjęs.

Berlynas. — Vokietijoje nartata sterilizuoti ligonius, gir-tuosius ir kitus nenormalius žmones, kad iš jų nespilėtų daugiau tokių.

Newark, N. J. — Penkiolika lietuviškų draugijų susijungė, sudarydamos draugijų sąryšį.

Shanghaius, Kinija. — Čia teismas mirčiai nuteisė lietuvaite Hadley už savo vyro kapitono nužudymą.

Paryžius. — Ristikas K. Požėla nugalėjo tvirtuolį anglą Armstengą. Tuo Požėlos, laiko ristikto, karjera smarkiai pakilo.

Lawrence, Mass. — Lietuvaite Puidokaitė iš Washingtono važiuoja į Urugvajų, į Amerikos kongresą.

New York, N. Y. — Artinantis galutinam prohibicijos atšaukimui, į šio didmiesčio apygardę visų daugiau ir daugiau alkoholinių gėrimų iš svetur atgabenama.

Iš Lietuvos

NESUSIPRATIMAI TARP DARBDAVIŲ IR DARBININKŲ.

Atleidimas darbininkų iš darbo Lietuvoje nėra aiškiai sutvarkytas, todel dažnai pasireiškia darbdavių suvaliavimai, darbininkai nusikaudžiami ir teisybės nepajėgia surasti. Dabar, siautėjant ekonominiai krizei, darbininkų iš darbo atleidžiamai padažnėjo ir darbininkų su darbdaviais nesusipratimai padažnėjo. Dažnai prieina ir prie streikų, kartais ir pėstynių. Darbo inspektoriai, kurie yra visuose apskrčiuose, dažnai nepajėgia kylančius nesusipratimus geruoju likviduoti. O nuo nesusipratimų nukenčia ir darbdaviai ir darbininkai. Netrukus bus išleistas įstatymas, kuris aiškiai nustatys darbininkų ir darbdavių santykius; tad, tikimasi, bus išvengta aštresnių kivirčių. Iš Lietuvos

LIETUVA PASIKEIS POLITINIAIS KALINIAIS SU SOV. RUSIJA.

Prieš mėnesį laiko Maskvoje buvo pradėtos ir dabar Kaune baigiamos derybos apie pasikeitimą politiniais kaliniais. Jau esą susitarta, kad Lietuva Sovietų Rusijai perduos išsavi kalėjimų 24 komunistus, o gaus iš Rusijos 18 lietuvių (4 kunigus ir 14 šiaip piliečių). Atiduoties Rusijai Lietuvos piliečiams komunistams tuojau bus suteikta Sovietų Rusijos pilietybė, o parvykusieji lietuviai tuojau gaus Lietuvos pilietybę. Tarpautiniam Raudonajam Kražiui tarpininkaujant, einančios derybos apie pasikeitimą politiniais kaliniais ir su Lenkija.

KNAISIOJA RAMBYNO KALNĄ.

Klaipėdiečių spaudų šiomis dienomis pasirodė žinutė apie „paslaptį“ kasinėjimo Rambyno kalne. Esą, kažkoki vokiečiai iš Tilžės ieško vieno Bitėnų kaimo gyventojų lauke „lobio“. Kas tas yra per „lobis“ — neaišku: vieni spėlioja, kad tai didžiojo karo metu užkasta vienos rusų kariuomenės dalies kasa, kiti — kad „lobis“ esąs iš senesnių laikų. Kasinėjimai vyksta labai „paslaptinai“, mes aplinkui esą pastatyti parašai su draudimu įeiti pašaliniamis žmonėms. „Memeler Dampfboot“ praneša, kad neva esanti jau rasta kažkokia skrynja...

EKSTRA!

MILŽINIŠKA AVIACIJOS DIENA BOSTONE

APYLINKĖJE. Pirmadienio vakare, lapkričio 20 d., Lietuvių Salėje, So. Bostone, įvyks didelis bankietas susipažinimui su lakunu Juozu Janušausku. Gi sekma-dieny, lapkričio 19 d., Metropolitair Airport, Norwood-Canton, Mass., bus milžiniška aviacijos diena.

Visi Massachusetts lietuviai yra kviečiami dalyvauti aviacijos dienoje ir bankiete Bostone. Dalyvaujami paremsime p. Janušausko prisirėgimū darbą pavasarį skristi Lietuvon.

K. J. Paulauskas.

BRANGIOS „LITUANICOS“ DOVANOS.

Apie 1,500 „Litanicos“ vežtųjų laisčių pasiekė iš New Yorko Kauną per tris dienas. Laisčių vokuose Brooklyno pašto ir „Litanicos“ antspaudai rodo VII. 15, o Kauno pašto antspaudai VII. 18.

„Litanicos“ tragedija iš tų laisčių voky padarė retenybę ir brangenybę. Jau už vieną voką siulinėjama po 1,000 litų ir kartais daugiau. Bet niekas nenori su ta brangia „Litanicos“ atmintimi skirtis ir voky nepardavinėja. Kai kurie vaikai Kauno „erodrome“ nuo gėlėmis apkrautų karžygių karstų graibstė gėles ir jas sudžiovintas laiko brangenybe. O kas turi tokią gėlę išsidėjęs „Litanicos“ atvežtą voką, jaučiasi turtingas ir be dolerių.

PAKEISTAS BONAMS APMOKETI ĮSTATYMAS.

Įstatymas apie Lietuvos valstybės 5½% paskolą nuo Amerikoje gyvenančių Lietuvos piliečių pakeičiamas taip:

Paskolos bonai apmokami per 10 metų nuo jų išpirkimo termino dienos, t. y. iki 1945 m. liepos 1 d. Palukanos išmokamos vieną kartą per metus už išėjusį liepos 1 d. kuponą, bet ne vėliau, kaip iki 1945 m. liepos 1 d. Paskutiniais metais palukanos išmokamos kartu su bonais. Lietuvoje bonus ir palukanos išmoka valstybės išdala litaais dolerio kursu. Amerikoje palukanos ir patys bonai apmokami doleriais tose įstaigose, kurioms jų išmokėjimas finansų ministerijos bus pavestas.

Šis pakeitimas veikia nuo 1930 m. liepos mėn.

LENKŲ PREZIDENTAS VEDĖ KAUNIETĘ.

Neseniai Varšavoje įvyko Jungtinių Lenkijos prezidento Mościckio su Halina Gornaitė. Apie jaunatvę patyrta šitokių žinių. Halina Gornaitė yra gimusi 1913 m. liepos 30 d. Kaune ir buvo pakrikštyta Karmelitų bažnyčioje. Krikštijo kun. Janauskas.

Jos tėvas Jonas Gornas ir Marijona Kamanaukaitė buvo Kauno gyventojai ir Karmelitų parapijiečiai. Motinos pavardė nurodo, kad ji buvo lietuvaitė.

Prieš vestuves buvo kreiptasi į Karmelitų kleboną del jaunosios gimimo metrių. Metrikai buvo išrašyti ir išsiųsti į Varšavą.

Leiskit į Tėvynę, Leiskit Pas Savus...

Didžiojo karo metu apie 250,000 Lietuvos gyventojų ap-leido savo gimtąsias vietas ir, karo siaubo vejami, leidosi į nežinomus didžiulius Rusijos plotus. Prieš karą dar daug lietuvių apleido savo tėvų žemę, nes negalėjo pakęsti skurdo ir atėjusių — viešpačių priepasaudos... Iš šitų šimtų tukstančių tremtinių bei išėvių dauguma jau grįžo į laisvą, nepriklausomą Lietuvą... Dauge-lis buvo sutinkami tautos himno garsais ir trispalvės Lietu-vo vėliavos plėvėsavimais... Tačiau iki šiol tur buti nebuvo lietuvių, kurie grįžo į savo tėvynę su tokiu susijaudinimu ir triumfu, kaip grįžusieji spalio 19 dieną. Spalio 19 dieną Kauno stoty vyriausybės, dvasiškijs ir visuomenės atstovai ir didžiulė žmonių minia sutiko grįžtančius iš Sov. Rusijos vyskupą Matulionį, 10 kunigų ir keturis pasauliečius. Už juos Lietuvos valdžia atidavė Sov. Rusijai 24 komunistus, sėdėjusius Lietuvos kalėjimuose, nu-teistus už įvairius nusikalti-mus.

Dabar grįžusiųjų labiausia jaudinantis ir kartu triumfališkas sutikimas buvo tadel, kad jie ilgaisiais ir gal sunkiausiai kentėjo komunistų „rojuje“, Lietuva jau yra tiek susitvar-kiusi ir susiorganizavusi, kad savo vargingus sumus gali tin-kamai pagerbti bei paguosti.

Kaip tikrai grįžtantieji iš Sov. Rusijos pravažiavo į Im-bros stotį Latvijoje, jų akims, jausmams bei sieloms atsidarė naujas gyvenimas. Jie jau Lat-vijos žemėj Indros stoty, buvo

sutikti su gėlėmis, dovanomis, vaisėmis, giesmių ir muzikos garsais. Visose Lietuvos gele-žinkelio stotyse grįžtančiuosius pasitiko didžiuliai būriai žmo-nių, iš miestelių ir kaimų; vi-sur jie buvo sveikinami, apdo-vanojami, gėlėmis apipildami, džiaugsmo ašaromis sutinkami ir palydimi. Didžiausias ir įspu dingiausias sutikimas įvyko Kauno stovy, spalio 19 d. va-kare. Čia buvo neapsakomai jaudinančių momentų, ypač gi-minaičių pasisveikinimuose su grįžusiais saviškiais... Grįž-sieji sakosi, jautriausią momen-tą turėję Duotnavos stoty, kai Žemės Ukio Akademijos stu-dentai, po visų sutikimo iškil-nių, uždainavo: „Leiskit į tė-vynę, leiskit pas savus“... Nes šita liudna daina sunkiam be-viltingam ištrėmė jėms bu-vusi kaip ir antras himnas...

Visi grįžusieji Sov. Rusijoj yra ilgai ir daug kentėję, var-gę. Grįžo šie asmenys: vyskupas Teof. Matulionis, kunigai: Ve-lička Kaz., Pranckietis Aug., Ladyga Jonas, Bugenis M., Če-gis Vl., Paulavičius J., Deinis Vinc., Ilginas Vinc., Paškevi-čius Vit., Jursanas Kaz., ir pa-sauliečiai: agron. Stebulis Juoz., geležinkelietis Velička Vinc., varg. Jasenauskas ir Gi-netienė Ona.

Sov. Rusijoj ir jos kalėji-muose dar esą nemažai Lietu-vo piliečių arba šiaip Lietu-vių, norinčių grįžti į Lietuvą. Dabar Lietuvos valdžia veda to limesnes derybas su Sov. Rusi-ja ir stengsis visus lietuvius grąžinti į tėvynę. Tsb.

Lietuvos Praeities Vaidrodys

Kiekvienas išėivis lietuvis, neti Zarasų apskr. esamų pi-gimės ir augęs Lietuvoje, žino, kad jo tėvynė yra piliakalnių kraštas. „Piliakalnis“, „Piliakal-niai“, „Pilkapiai“, „Piliunai“, „Pilavo“, „Piliakoniai“, „Pili-oniai“ ir tt. — tai vis lietuviški vietovardžiai, kokių kitos tau-tos neturi. Piliakalnių gausumu Lietuva praneša visus savo kai-mynus. Jų yra virš 1,500.

Piliakalniai yra didelis tur-tas mūsų krašto senovei pažinti. Anot mokslininkų, piliakal-niai yra jura šaltinių, iš kurių galima semti žinių apie garbin-gą ir turtingą lietuvių tautos praeitį. Piliakalnių gausumas liudija ją tokią buvus.

Deja, del lėšų stokos ir kitų priežasčių, Lietuvos piliakalniai mokslininkų — arkeologų kas-tuvo yra beveik nepalieti. Iš viso iki šiol buvo kasinėti vos aš. uoni Lietuvos piliakalniai, ir kiekvieną kartą buvo randama vis naujų dalykų, nušviečiančių mūsų senovę. Pavyzdžiui, daug įdomių senienų buvo rasti, ka-sinėjant 1932 metais Apulės piliakalnį, Latvijos pasieny. Mažeikių apskr. Čia daug pasi-darbavo arkeologas gen. Nage-vičius.

Vienas iš žymiausių mūsų pi-liakalnių tyrinėtojų yra pulk. Tarasanka. Jis surinko žinias apie 1,500 piliakalnių ir susta-dė specialų arkeologinį piliakal-nių žemėlapi, kuris buvo iš-leistas prieš keletą metų.

Gavę vyriausybės para-liau. Tsb.

neti Zarasų apskr. esamų pi-gimės ir augęs Lietuvoje, žino, kad jo tėvynė yra piliakalnių kraštas. „Piliakalnis“, „Piliakal-niai“, „Pilkapiai“, „Piliunai“, „Pilavo“, „Piliakoniai“, „Pili-oniai“ ir tt. — tai vis lietuviški vietovardžiai, kokių kitos tau-tos neturi. Piliakalnių gausumu Lietuva praneša visus savo kai-mynus. Jų yra virš 1,500.

Taip tai su menkomis lėšo-mis daromi dideli dalykai. Pulk. Tarasanka tikisi gauti daugiau paramos iš vyriaus-ybės ir yra pasirėjęs Lietuvos piliakalnių tyrinėjimą tęsti to-liau. Tsb.

T E V Y N Ė

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30-th St. New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamas raštas Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiūra. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

SVARSTYTINAS SUMANYMAS

Vienos nemažos SLA. kuopos finansų sekretorius rašo „Tėvynei“ Redakcijai pamatinės svarbos klausimu — narių palaikymo organizacijoj klausimu ir prašo paaiškinti „Tėvyneje“ ar negalima būtų įgyvendinti Susivienijime sekamas jo sumanymas:

„SLA. kuopų finansų sekretoriams priscina labai daug nedeckingo darbo atlikti. Neužtenka to, kad finansų sekretorius turi rūpintis ligoniniais ir visais kitais kuopos ir narių reikalais, bet dar reikia rūpintis ir narių palaikymo organizacijoj. Jei neisi pas narius ir namus duoklių išleisti, tai neužteko kuopa pusės narių neteks. O tokis ieškojimas narių duoklių vaikščiojant ir važinėjant ir nariu namus sudaro ir išlaidų, jau nekalbant apie laiko eikvojimą ir neapmokamą darbą. Todel ar negalėtų Pildomoji Taryba surasti bent kokio būdo, kad finansų sekretoriams atlyginti nors po 10 centų iš tų pačių nario duoklių už kiekvieno nario atlyginimą duoklių išleisti. Malunkite šį reikalą paaiškinti „Tėvyneje“, kaip matau dažnai daug naudingų dalykų Redakcijos straipsniuose paaiškinate.“

Gerb. SLA. veikėjas pakelia labai svarbų klausimą. Susivienijimo centraliniai viršininkai, ypatinai Centro Raštinės reikalus vedant viršininkai, gerai žino kiek darbo ir pastangų SLA. kuopų finansų sekretoriams reikia padėti, kad tinkamai narių reikalus pridaboti, kuopose tvarką palaikyti ir su Centro Raštine visus reikalus prideramai tvarkoj atlikti. Kuopų finansų sekretorių pastangas ir pasiūlymus organizacijos labai didžiai įvertiname, įvertina tai ir su kuopų sekretoriais reikalus turinti centraliniai viršininkai.

Bet visam kam yra ribos. Todel yra ribos ir SLA. kuopų finansų sekretorių kantrybei ir pasiūlymams organizacijos ir kartu narių labui. Kuomet sekretoriai turi eiti pas narius ir namus duokles išleisti ir tuo reikalu net išlaidas padėti, tai jau per daug iš sekretorių reikalaujama. Todel labai vietoje sumanymas, kad bent išlaidas kuopų sekretoriams reikėtų padengti, bent po 10 centų atlyginimo skirti už kiekvieno nario aplankymą duoklėmis išrinkti. Tačiau vargiai Pildomoji Taryba galėtų skirti tokį atlyginimą iš nario mokamų duoklių į Centrą. Mat tos duoklės mokamos Susivienijimo išdan ir Pildomoji Taryba negali narių duoklėmis pajamas organizacijos išduoti mažinti. Pagaliau, Pildomoji Taryba neturi galios narius apdėti jokiais pridėtiniais mokesniais, kurie nėra pažymėti SLA. konstitucijoje. Tai galėtų padaryti tik Seimas.

Tačiau, mūsų supratimu, nereikėtų nei Pildomosios Tarybos, nei Seimo nutarimo tokio kuopų finansų sekretoriams atlyginimo sudarymui. SLA. konstitucija nurodo, kad kiekvienas SLA. narys turi mokėti 10c. į mėnesį kuopos reikalams. Daugelio kuopų nariai šių duoklių visai nemoka, didžiulios kuopų nariai moka tik po 5c. į mėnesį kuopos reikalams. Todel manome, kad kuopos nesutiktų jokio pasipriešinimo iš Pildomosios Tarybos, jei savo metiniuose susirinkimuose, kurie būtų suaukinti specialiais nariams pranešimais tokio reikalo svarstymą pažymint, nutartų narius priversti užmokėti finansų sekretoriui po 10c. už kiekvieną jo atsilankymą pas narių duoklių išleisti.

Vienok-tokis bent sekretoriams

išlaidų apmokėjimu paremtas duoklių kolektavimas turėtų būti daromas tik po to, kai būtų pilnai išpildyti konstitucijos patvarkymai sulig pranešimo nariams apie jų užvilkas duokles. Šiuos patvarkymus nurodo konstitucijos skyriaus 12-to paragrafas 5-tas ir jo sub-paragrafai. Kuomet narys gavęs pranešimą apie užvilkas duokles trečiame neužsimokėjimo mėnesy neatsilanko į kuopos susirinkimą ir duoklių neužsimoka, tuomet sekretorius turi teisę eiti pas narių ir namus duoklių išleisti ir tokiu atveju narys turėtų užmokėti sekretoriui 10c. už jo žygį, nors toks narys ir būtų palikuotas nuo mokėjimo duoklių kuopos reikalams. Jei narys moka 5c. į mėnesį kuopos reikalams, tai vis viena jis turėtų mokėti 10c. kuopos sekretoriui už atsilankymą pas jį duoklių išleisti. Kurį kuopų narių moka pilnai konstitucijos nurodomas kuopos reikalams duokles, tai tokių kuopų sekretoriai turėtų gauti tokį atlyginimą iš kuopos išdo.

Tokis kuopų nutarimu patvarkymas būtų daugiau, negu teisingas ir nariai dėl to skustis gėturėtų jokio pagrindo. SLA. konstitucija reikalauja, kad kiekvienas narys bent kartą į tris mėnesius privalo atsilankyti į kuopos susirinkimą ir užsimokėti savo duokles. Jei nariai šį konstitucijos patvarkymą pildytų, tai nereikėtų kuopų sekretoriams ieškoti narių po namus išleisti duoklių iš jų. Todel kurie nariai konstitucijos nurodomų pareigų nepildo, tai už savo apsilaidimą turėtų apmokėti bent išlaidas kuopos sekretoriui, kuomet jis tokių narių reikalais rūpinasi.

BRANGI KLAIDA ATITAIKYTA

Lapkričio 7 d. dar šešios valstijos balsavo prohibicijos atšaukimu klausimą ir nubalsavo sekamai: Pennsylvania, Ohio ir Utah pasisakė už prohibicijos atšaukimą, Kentuckij valstijos pradiniai balsavimai daviniai rodo prohibicijos atšaukimui laimėjimą, o North Carolina didele balsų didžiama nubalsavo prohibicijos palaikymą ir jos sesutė South Carolina nedidele balsų didžiama pasisakė už prohibiciją. Tai pirmutinės dvi valstijos pasisakė už prohibicijos palaikymą iš 39 iki šiol balsavusių valstijų. Jei Kentuckij valstijos piliečiai pasisakė prieš prohibiciją, tai bus 37 valstijos nubalsavusios prohibicijos atšaukimą, o tik dvi už prohibicijos palaikymą. Ratifikavimui kongreso nutarimo prohibiciją atšaukti reikalinga 36 valstijų.

Prohibicijos atšaukimas įeis galion kuomet nubalsavusios prohibiciją atšaukti 36 valstijos tam tikslui suauktose konvencijose ratifikuos kongreso nutarimą, atšaukiantį prohibiciją. Iki šiol prohibicijos atšaukimo ratifikavimui konvencijas atlaikė ir kongreso nutarimą ratifikavo 30 valstijų. Tų patį pasisakiusių prieš prohibiciją valstijų konvencijos įvyks šiame lapkričio mėn., kitų gruodžio mėnesio pradžioje, tačiau nevilniau gruodžio 6 d. prohibicija bus atšaukta. Neabejotinai gruodžio 7 d. ryte atsikėlę piliečiai jau neris prohibicijos įstatymo.

Tai galutinai atitaisyta labai brangiai Amerikai pinigais ir žmonių gyvybėmis kainavusi klaida. Fanatikų užsispyrimu sudarytas ir per tryliką metų kamavęs viso krašto gyvenimą eksperimentas pasilieką praėjusį žaidimą, kurios užgydymui reikės dar daug pastangų padėti. Viso pasaulio istorijoj nebūvo tokio įstatymo, kuris tiek daug žalos padarytų žmoniui, kiek visokio pikto atnešė Amerikai girtoji prohibicija. Ji yra gimdytoja ir auklėtoja visokio moralio supuvimo visuomenėje, korupcijos ir savivaliavimų valdžios sferose ir pagaliau gengstierių ir raketierių nesuvaldomo dukymo.

Išgydymas šių žaidimų užims daug laiko. Pagaliau reikalinga įstatymdavytės instancijoms visu atsargumu svarstyti išmintingų įstatymų išleidimas svaigalų kontroliavimui, kad būtų galutinai užkirstas kelias butlegerių raketierizmui ir kartų sudarytos galimybės blai-

vybės auklėjimui visuomenėje. Jei legalizuoti svaigalai bus apkrauti perdideliais valdžiai mokesniais, kaip tas dabar planuojama, tai susidarys nauja butlegerių raketierizmui dirva.

Šiuo momentu galima pasveikinti Amerikos piliečius, kad jie nusikratė visokio pikto gimdytojos — girtosios prohibicijos. Paliuosuotais Amerikos gyvenimas iš pražūtingo eksperimento narsų su nauja viltimi ir pasitikėjimu gali siekti šviesesnės ateities.

VISUOMENĖ TRIUMFUOJA

Teisingas yra romėnų posakis: Žmonių balsas — Dievo balsas. Šitą teisingą posakį patvirtina peritį rinkimai New Yorko mieste. Vargiai tikėjo ir didžiausi optimistai, kad galima būtų taip lengvai sutruškinti tokią įsigalėjusią politinę mašiną, kaip New Yorko Tammany Hall politikierių mašina. Ši mašina savo išmintinoje kontrolėje laikė visą Didžiojo New Yorko politinį gyvenimą. Piliečių sumokamais mokesniais buvo aprūpinta riebiomis algomis tukstančiai šios mašinos favoritų, kurie dirbo tik šios mašinos palaikymui.

Vienok piliečiai balsuotojai šia mašiną sutruškino be jokių pastangų iš savo pusės. Užteko jiems atiduoti balsą už kitos partijos kandidatą ir tvirtiausią Amerikoje politinę mašiną sutruškinti. Vadinasi, piliečių balsavimas yra galingiausias įrankis prieš korupciję pasukusias politines mašinas. Visa nelaimė vien tame, kad ne visuomet piliečiai sąmoningai ir su nauda savo interesams tą galingą ginklą — balsavimus panaudoja.

Yra galimybės pasitikėti, kad naujoji New Yorko miesto administracija, kuri pradės miestą valdyti su sekamo sausio 1 d., bus žmoniškesnė. Išrinkasis majoras Fiorello H. LaGuardia ir jo išrinkimui pakartoj, kad jo administracija bus laisva nuo visokių politinių mašinų ir kad bus dedama visos pastangos miestą valdyti teisėtumo ir taupumo pagrindais, kartu einant prie reikalingų reformų miesto valdžios sudaryme, kad miesto šeiminkais galėtų būti patys piliečiai ir kad ateity negalėtų įsigalėti jokios politinės mašinos miesto valdymui.

Bet naująjį administracijai nebus lengva reikalingos reformos praveisti. Tokie svarbūs urėdai, kaip apskrįčio prokuroras, New Yorko ir Bronx'o urėdijų prezidentai, šerifai ir kt., pagaliau, Aldermenų Taryba pasiliko senosios mašinos rankose. Aldermenų Taryba yra miesto įstatimdavytės įstaiga ir todel naujai administracijai su pravedimu reformų miesto valdyme reikės kreiptis į New Yorko valstijos legislatūrą, o čia irgi ne visuomet ir ne visais reikalais galima laimėti. Svarbiausias piliečių laimėjimas yra tame, kad Apskaitliavimų Taryba bus naujosios administracijos visiškai kontroliuojama, nes iš 16 balsų administracija turės 13 balsų. Todel visos sąmatos miesto valdymui ir viso biudžeto sudarymas pasilieką administracijos kontrolei. Pagaliau svarbus faktorius dar ir tas, kad miesto kontrolierium išrinktas fuzionistų kandidatas, gabus ir sąžiningas žmogus. Kontrolierius gali daug sulaukyti įvairius valdininkus nuo be-reikalingų išlaidų miesto išdui.

New Yorko piliečiai savo sąmoningu balsavimu parodė, kad jokia politinė mašina nėra perstipri atsisirti balsuotojų valiai ir kartu sudarė galimybes tikėtis žmoniškesnės valdžios ir New Yorko mieste. Visi sąžiningi piliečiai džiaugiasi šių rinkimų daviniais.

Federalė Viešųjų Darbų Administracija užtikrina, kad šios žiemos mėnesiais bus suteikta darbo apie 4,000,000 bedarbių prie įvairių viešųjų darbų. Iš federalio išdo šių darbų vykinimui skiriama \$400,000, 000 ir valstijos turi sudaryti \$200, 000,000. Keturiems milijonams bedarbių užtikrinama darbas keturiems mėnesiams. Šių darbų vykinimas prasideda su šiuo lapkričio mėnesiu.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda E. G. KLIMAS, B. Sc., M. D.
Instruktorius Medical Temple Universitete
2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

D A N T Y S.

Rašo Dr. Margeris.

(Tąsa)

Suvelavus dantis pasirodyti, nereikia rūpintis, bet pasikalbėti su savo daktaru (šeimos daktaru). Kartais dantis suveluoja tik dėl to, kad kudikis yra dirbtiniu maistu maitinamas, bet dažniausiai, tai dėl rachito. O retkarčiais pasitaiko ir taip, kad visai sveikam kudiui dantis pasiveluoja.

Patartina motinoms, kaip jau kudičio dantis pradeda dygti, jo burną švariai užlaikyti. Gera ir maisto biskį mažiau duoti. O jeigu atsitinka, kad kudiškį pradeda konvulsijos (traukymai) kamuoti, tai kuogreičiausiai reikia įsiltą vandenį dėti ir daktarą šauktis.

Nuolatinų Dantų Dygimas.

Sulaukus kudiui šešių metų (kartais ir anksčiau), pirmieji, laikiniai arba pieniniai dantis pradeda byrėti, o jų vieton atsirasti antrieji arba nuolatiniai dantis. Paprastai tarp 6 ir 25 metų atsiranda visi dantis, vadinasi, 16 dantų viršutiniame žandė ir 16 apatiname. Tretieji arba didieji kruminiai, kartais, atsiranda tik 30 metų žmogui sulaukus. Paprastai nuolatiniai dantis atsiranda šitokioje tvarkoje ir laike:

Pirmieji kruminiai	-----	6 metų
Du viduriniai priešakiniai	-----	7 metų
Du šoniniai priešakiniai	-----	8 metų
Pirmieji prieškruminiai	-----	9 metų
Antrieji prieškruminiai	-----	10 metų
Iltys	-----	tarp 12 ir 14 metų
Antrieji kruminiai	-----	tarp 12 ir 15 metų
Tretieji kruminiai	-----	tarp 17 ir 25 metų

Kaip matome iš lentelės, tai 17 (kartais tik 16 metų, žmogui sulaukus, jam trauksta tik keturių kruminių dantų. Kai kuriems šities pastutinieji dantis niekad nepasirodo, o todel jie ir teturi tik 28 dantis.

Dantų Sudėtis ir Veikimas.

Dantis susideda iš dentinos ir emalio, o jo vidury yra minkšta medžiaga, kurioje randas nervo šakutės ir kraujotakė, kuriais ir gau-

na dantis maisto — kraujo. Dentina yra kietesnė už kaulą. Ji sudaro dantis lukštą, kuris duoda dantiui formą, gi vidury yra landa, prisipildžius jau pirmiau paminėtus dantis minkštumus. Ta dančio dalis, kuri yra išsikišusi burnoje, vadinasi danties vainikas, kurio paviršius dengia emalio sluoksnis. Emalis blizga ir yra kiekiausia kuno medžiaga. O ta dančio dalis, kuri randas žandė (kaule), vadinasi danties šaknis, kuri irgi turi paviršutinį klodą, tiktai ne emalio, bet cimento. Dančio dalį tarp vainiko ir šaknies gana dažnai vadinama danties kaklu. Taigi, trumpai sakant, dantis turi vainiką, šaknį ir kaklą. Dančio medžiagomis yra dentina, emalis ir danties minkštumas.

• Nevisi dantis turi vienokią formą arba pavidalą. Priešakiniai, kurių yra keturi apatiniai ir keturi viršutiniai, turi aštrią briauną, tarsi ašmenis, ir panašus į kaplį arba kaltą (kartais ir vadinami kapliais arba kaltais). Jie kaip tik ir tinka maistui atkasti. Šalia priešakinių dantų yra po vieną iltį, taigi po dvi ilti kiekviename žandė. Viršutinės iltys tėra vadinamos kartais ir akiniais dantimis (akiniais), o apatinės — skrandiniais dantimis (pilviniais, skilviniais). Iltys irgi yra aštrios ir smailos kaip ir priešakiniai dantis, tik jos yra apskritesnės ir truputį ilgesnės. Žmoguje jos atlieka tą patį darbą, ką ir priešakiniai dantis, taigi tinka maistui atkasti. Priešakiniai (premolares) arba dviilčiai yra viso aštuoni, taigi po keturis kiekviename žandė arba po du šalia kiekvienos ilties. Prieškruminius gali būti tik 16 nuolatiniai dantis, vadinasi, pirmame dantų rinkiny prieškruminių dantų žmogus visai neturi. Prieškruminiai dantis paprastai truputį storesni už iltis ir jų vainike įkyšoja dvi smailumus (kugelėliai). Jie tinka maistui ir atkasti ir malti. Kaip ir priekiniai iltys, taip jau ir prieškruminiai tik po vieną šaknį teturi. Vis dėlto prieškruminių šaknis yra plokščia ir su grioveliu, rodančiu, kad šitas dantis turi palinkimo dvišakniui virsti. Kartais taip ir atsitinka; vadinasi, prieškruminis dantis turi dvi šakni, ypač pirmasai viršutinis prieškruminis.

(Daugiau bus)

Vilniui Vaduoti Sąjunga ir Amerikiečiai

Vilniui Vaduoti Sąjungos eina tai tiesiai į Vilnių tai per 250 atstovų suvažiavimas šiais metais Kaune parodė, kad Vilniui Vaduoti Sąjunga išaugo į milžinišką organizaciją: ji turi 410 skyrių (jų tarpe Amerikoje tik 15) ir turi arti 20,000 narių. V. V. S-gos viduje labai aktyviai veikia dvejatų metų atgal sudarytas taip vadinamas Vilniaus Geležinis Fondas, kuris platina „Vilniaus pasus“ ir „Vilniaus ženklus“.

Organizacijos nuolatinis augimas aiškiai rodo Lietuvos visuomenės vis didėjančią valią vilniečių globai ir Vilniaus atvadavimui iš lenkų okupacijos. Profesoriaus Mikas Biržiška ir kanauninkas F. Kemėšis, gerai žinomi Amerikoje, yra pačiame centre šio viso veikimo.

Lenkai Vilniaus krašte dabar panašiai „šeimininkauja“, kaip šeiminkaudavo rusai visoje Lietuvoje pirm Didžiojo Karo: jie bando visokiais būdais išnaikinti lietuvius Vilniaus dangėje, jie persekvoja lietuviškus veikėjus, uždarinėja lietuviškas mokyklas, varo aštrią lenkinimo kovą bažnyčiose. Bet lietuvių skaitlius Vilniaus krašte vietoje mažėti — didėja! Reikia, Vilniaus lietuviai pradeda atgimti tautinio susipratimo atžvilgiu. Čia tai ir yra didelis V. V. S-gos nuopelnas lietuvių tautai, čia tai ir yra raktas į Vilniaus krašto išvadavimą iš lenkų užgrobumo.

Kokia gi Amerikos lietuvių rolė šiame garbingame darbe? Pažvelgkime kiek arčiau.

Kovų laikais dėl Lietuvos nepriklausomybės, Amerikos lietuviai dažnai ir duosniai dėjo aukas. Jie tai darydavo upo pagauti ir neorganizuotai. Aukos iš Amerikos kur-ne-kur iki šiai dienai pasitaiko: aukos

mas ir pasekmingas bandymas padaryti visuomeninį suvažiavimą išimtinai Vilniaus akcijos reikalams;

g) Hartfordo suvažiavime įsteigtas informacinis Biuras Vilniaus akcijos propagandai.

Visos augščiau išvardintos pastangos daro garbės Amerikos lietuviams. Bet jų dar neužtenka, nes jos toli dar nereprezentuoja viso Amerikos lietuvių pajėgumo. Vilniaus akcijos pastangas dar reikia plėsti ir gilinti. Reikia, kad ne viena A. L. R. K. F.-ja, bet ir kitos srovės įpareiguočių savo skyrius aktyviai ir sutartinai veikti Vilniaus vadavimui. Reikia, kad esamos lietuvių organizacijos, klubai bei draugijos priimtų rezoliucijas talkininkauti Vilniaus atvadavime, platinant „Vilniaus pasus“. Galop reikia eiti prie to, kad kasmetą arba kas antrą metų būtų daromi visuomeniški suvažiavimai vien Vilniaus akcijai pašvęsti.

Vilniaus akcijai Amerikoje, kaip matome, yra plati ir dėkinga dirva: čia yra puiki proga visuomenės iniciatyvai pasireikšti. Vilniaus vadavimo akcija yra didžiausias šiais laikais lietuvių tautos uždavinys. Amerikos lietuvių visuomenės veikėjai parodykite savo iniciatyvą! Vilniui Vaduoti Sąjunga tebuna visų lietuvių Sąjunga!

Lietuvos Žmogus.

Kur įstatymai baigiasi, ten teroras prasideda.

Atmenamas liudėsys pasaldina šios dienos džiaugsmą.

Mes gyvename ir mokomės, bet nepastojame išmintingais.

Gilūs mylėtojai nesenėja.

V. J. B.

JAUNIMOKELIAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Jaunuolių Skyrius

Kol jausmas, o broli, sėk pasiliko grūdus
Ir dirvos nepelėsi! Tuomet, kada jausi,
Kaip kuns ima stingti, dvasia jau susnūdus.
Vėlu juk prie darbo: nė sėd, nė pilsai.

Kol dega krutinė šventa ugnis toli,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko.
Jog meškas ir vilpas net mūšius stoja.
O dirb, idant neit ugnis ta ant nieko!
Dr. V. KUDIRKA.

Kuopų Valdybas Renkant

Gruodžio mėnesį, š. m. ir sausio mėnesį, sekamais metais, SLA. kuopos rinksis naujas valdybas. Kuopų valdybų išrinkimas yra taip svarbus, kaip ir Centralinės SLA. valdybos, kurią Pildomąja Taryba vadiname. Kaip visas Susivienijimo gyvavimas, augimas ir tvarka remiasi ant Pildomosios Tarybos, taip kuopų gyvavimas, bujovimas, tvarka ir veikimas remiasi ant kuopos valdybos. Renkant kuopų valdybas reikia išrinkti gyvus, veiklius, sąžiningus ir teisingus žmones. Nors, dažniausiai, nariai deda pastangas kogeriausius žmones į valdybas išrinkti, bet neretai pasitaiko išrinkti ir tokius, kurie, vienu ar kitu sumetimais, toms vietoms netinka. Na, o išrinkus netinkamus žmones — nukentėčia netik kuopa ir jos nariai, bet ir visas Susivienijimas. Netinkamiems žmonėms kuopą vadovaujant — visko pasitaiko ir kuopą taip valdina, kad vėliau ir geriausių norų žmonėms sunku padarytas klaidas atitaisyti.

Renkant sekantiems metams kuopų valdybas, aš patariau išrinkti koheringiausius narius, kosąžiningiausius žmones, o tik tuomet kuopoms seksis ir jos kaip reikiant bujos bei narių reikalais rupinsis.

Taipgi aš patariau į kuopų valdybas rinkti jaunesni ir energingesni elementai. Juk jau dažnai girdime nusiskundimų, kad senesni darbuotojai paliso ar pradeda paistiti. Neretai nusiskundžiam jaunuimui neveiklumu. Bet taipgi yra nusiskundimų, buk jaunimas prie veikimo kuopose neprileidžiamas. Senesnieji darbuotojai pasistengkit kodagiau jaunuolių į kuopų valdybas išrinkti, o jaunesnieji darbuotojai bandykit ir tas vietas jėiti. Tuomet vieni gausite progos pasilsėti, o kiti veikti. Jaunimas yra energingesnis, daugiau pas jį iniciatyvos ir jaunesniam elementui kuopose vadovaujant ir pačių kuopų veikimas bus gyvesnis. Todel einant kuopų valdybų rinkimams, kuopų senesniems ir jaunesniems nariams patartina ir tai atsižvelgti ir kodagiau jaunimo į veikimą pritraukti. Jau dabar yra žinoma, kad kurioje kuopoje daugiau jaunimo valdybose, toje kuopoje ir veikimas gyvesnis. Kodel tad to nepadaryti jusų kuopoje?

SLA. Narys Apyjaunis.

Palinkimas

Žmonių yra sakoma, kad kiekvienas kudišis, vos spėjęs į šį pasaulį ateiti, atsišėsa su savim ir tulą palinkimą. Tulas, esą, apsigema rašytoju, tulas — paprastu darbininku, dar tulas — dideliu karvedžiu ar žymiu statesmanu, ir tt. Tame žmonių pasakyme, dalinai, yra ir tiesos, tik aš tokius palinkimus vadyčiau gamtos dovana: tulus, ištisus, gamta kuo nors apdovanoja. Bet čia apie tai daug nekalbėsime; man svarbiau bus pakalbėti apie tai, ar visi toms gamtos dovanoms pasinaudoja, tai yra, ar tampa tuo, kuo jie, ištisus, turėjo būti.

Ne, tulas, sakysim, galėjo buti ir gausiai gamtos apdovanotas, bet jei jis toje sryty nesimokė-nesilavinė — gamtos dovana nuejo niekai. Imkime, pavyzdžiui, rašytoją. Jei tulas apsigimė rašytoju ir jei savo jaunose dienose net rašyti neišmoko, ar gali jis būti rašytoju? Aišku, kad ne. Vėl tulas, sakysim, apsigimė dainininku, bet jei jis dainavimu nesimokė, jis jis net nežino, kaip klesiška dainuojama — geru, pasauliui žinomai, dainininku negali būti.

Iš to reikia daryti tą išvadą, kad jei tulas turi bent kokį palinkimą, ar gamtos dovana — reikia to dar ir mokyti; reikia toje šakojie studijuoti. Be to nieko nebus. Palinkimas liks tik palinkimu, bet tuo, kuo galėjai būti, nebusi. Aš pažįstu daug jau suaugusių ir net pasenusių žmonių, kurie vienokį ar kitokį palinkimą jaunose dienose turėjo. Bet jie savo dienas baigia arba jau baigė visai ženinomais žmonėmis. O taip yra todėl, kad savo prigimtame palinkime nesilavinė.

Bet laimingi buna tie, kurie savo

prigimto palinkimo atsiekia. Jie tuomet buna savo profesijos ar darbo tikrais majestrais; jie, dažnai, buna net genijais, ko pasaulis turėjo ir turi.

Todel, kožnas jaunuolis, turintis bent prie ko palinkimą, privalo to tik ir siekti. Budamas gamtos apdovanotu, arba turintis palinkimą, ir to išmokęs jis bus dideliu žmogumi; bus naudingas sau ir visai žmonijai. Jaunuoliai tai turi įsiminti. Ypač tai įsimintina tiems mokiniams, kurie eina augštesnius mokslus, kurie profesijų siekia. Šitai reikia žinoti ir tėvams, kurie, daugely atsitikimų, savo vaikus verčia būti tuo, prie ko jie nė mažiausio palinkimo neturi.

Laimingas buna tik tas žmogus, kuris, jaunu budamas, siekia ir atsiekia to, prie ko jis turi palinkimą, kurį jam gamta dovanojo. Dideliu paklydėliu buna tas, kuris ne savo profesijoje ar amate prakaituoja. Buk laiminguoju. O tai atsiekti nesunku, stengiantis būti tuo, prie ko turi didžiausią palinkimą.

Filosofas.

JAUNYSTĖ

Dangu juosia šilko gijos
Pasakaitės gražumui.
Žemėj sypsoi lelijos,
Žemėj miela ir ramu.

Ir regi laimūžės pilį
Pro saulėtekio dažus...
Ei, gyvenimas mus myli,
Ei, gyvenimas gražus!

Tviska marios, tviska juos
Skaidrumėliu vandenu.
Laimės laivo baltos burės
Žada burtų dyvinių.

Vilnys ošia, vilnys užia
Jauno džingėsio dainas.
Buk pasveikinta, laimūžė,
Už saulėtąsias dienas!

L. Žitkevičius.

Mokslas, Raštija ir Daile

Rašo I O T A.

NUJAUTIMAS.

Yra sakoma, kad lietuvių tautoje telepatija labiausiai apsiurkusi. O patys gi lietuviai telepatiją turi sumakę su vėlėmis. Šis, kito žmogaus minčių išskaitymas, vienok dar nėra mokslo, nė patvirtintas, nė atvestas. Mokslas dar nėra prisirengęs savo būrų telepatijai paaušinti.

Skrudės naudojasi telepatija. Naudojasi jai ir kiti gyvūnai. Dabar kyla klausimas: kokios rūšies telepatija randasi tarpe bitininkų ir bičių? Kaimynams bitininkams susipykus, gi ta jų pyktis atsiliepia ir jų bitėms. Bitininkams prisieina geroji gyventi su draugais bitininkais, idant gavus naudos iš savo spiečių bei avilių.

Žmogus, kad ir yra vien įpročio ir jaudos gyvūnu, vienok save statosi svarbiausiu sutvėrimu ant šios žemės kamuolio. Bet ką žmogus nusimano apie save? Jis tik nusijaučia, kuomet jis sveikas, serga arba alkanas. Lietuviai, nujausdami kokią nors nelaimę, sako, „širdis nujaucia“. Jei yra sapnu, kurie persergsti žmogų nuo nelaimės arba praneša jam apie ateinančią laimę, taigi, kodel negali buti telepatijos atbodusiam gyvenime? Dabar yra pribrendęs laikas naujai metafizikai.

UGDYKIME VAIKUOSE GROŽIO SUPRATIMĄ!

Mūs matomasis ir jaučiamasis pasaulis tiek gražus, kad sudaro tikros laimės. Jeigu žmogus persima prigimtu grožiu, kuris yra aplink jį, tai jis gerai jaučiasi ir tarpe nudieninių gyvenimo reikinių, kurie sudėtingame gyvenime žeidžia sielą. Vaikščiodamas ir trūkšmingame, prigimti slopinančiame mieste gali jaustis laimingu žemės vaiku, „jeigu dvasioje turi ryškų atminimą margų pievų, kvapių gėlių, gražių platybų. Todel reikia dažnai bendrauti su atvira gamta, nes mūsų gyvenimas greitai išsėmia geros savijautos jėgas ir pasijunti smulkmenų pripildyto gyvenimo nagoose. Vaikus reikia pratinti matyti visame kam grožio ir malonumo, nes gamtoje jo pilna. Nevisi vaikai turi gražių, spalvotų knygelių, nevisi girdi muzikas, bet kiekvienam tėvai gali duoti progos pajusti grožio ir malonumo iš viso to, kas yra aplinkui. Išėik vakare su vaiku pavaikščioti ir atkreipti jo dėmesį į gražią besileidžiančią saulutę, atkreipti jo dėmesį kad ir į paprasčiausio pilko žvirbluko strakstėjimą, ir tuo jį priirši prie natūralaus grožio pajautimo, kas jam ateity leis vadovautis siekiant gyvenimo laimės. Gamta yra toks platus šaltinis, iš kurio nepabaigiamai gali semtis džiaugsmo! Štai, ruduo. Lyja lietus. Nerėikia pasiduoti iprastiems niarumams tokiu laiku ir atkreipti vaikų dėmesį į lietaus lašų kritimą, į jo darbą, verčiant žemę purvu, kas taip pat naudinga, nes padeda žemei pasilsėti po augalų auginimo, sustiprėti, atsigausti, kad vėl jėgas paviršutiniam grožiui vėliau atiduoti. Ir žiema, su savo žvaigždutėmis snieguolėmis, ir pavasaris, su lėta gamtos nubudimu, visa tai nepabaigiamai teikia progos pajusti žemės gy-

venimą, su juo susiliėti, jaustis žemės vaiku. O gyvenimo laimė svarbiausia ir pagrįsta tuo, kad nesijauštam ant žemės svetimu. Matome, kaip įvairūs gyvūnai moka iš viso ko turėti džiaugsmo, o mes žm. nės taip pat labai daug priklausome žemei, todėl neužmirškime, jog ir pat mažens turi būti išmokytas žmogus mylėti visos gyvybės laikytoją žemę su jos platiu ir įvairiausiu grožiu. Žemę taip pamylėjus, vėliau išėjus į gyvenimą, kuriame tiek progų nemalonumams, bus galima lengvai atlaikyti savo žmonišką pusiausvyrą ir žmogus visuomet turės savo didžiausią ramintoją, veikiančią per visus sielos kampeles.

Arėjus Vitkauskas.

Mažamečių Kampelis

Tėve, paskaityk šias pasakėles savo vaikeliams.

NUSIVYLĖ.

Alenutė pažinojo tulą lietuvių pasiturinčią šeimą. Tos šeimos galva-tėvas dėjos geru lietuviu. Jis dalyvavo daugely lietuviškų susirinkimų, veikė įvairius lietuvių darbus. Todel Alenutė visuomet manydavo, kad ir tos šeimos gyvenimas yra pavyzdingas, nes tėvas višame gyvenime pavyzdingu žinomas.

Kartą Alenutė pasitaikė proga susipažinti su tos šeimos jauniausia nare, Onute. Vieną šventadienį Onutė užsikvietė Alenutę į savo namus pavišėti. Eidama Alenutė buvo pilna entuziazmo. Ji manė, kad ten ras tokių žmonių, kurie ją pamokys kaip gražiai elgtis ir galės su jais gražiai lietuviškai pasikalbėti.

Bet visai ką kitą ji ten rado. Tėvas ir motina, kurie vos tegali angliškai pakalbėti — su savo vaikais kalbasi tik angliškai. Vaikai ir mergaitės išdykauja. Alenutė bandė keletą sykių į visus kalbėti lietuviškai, bet visi jai atsakė tik angliškai. Pagaliau ji sužinojo, kad ne visi vaikai lietuviškai ir moka. Onutė dar šiek-tiek kalba lietuviškai, bet kita mergaitė ir du berniukai visai negali sstikalbėti.

Nusiminė ir nusivylė Alenutė. Eidama namo, ji galvojo, kodel taip yra? Kodel tie žmonės, kurie save dedasi gerais lietuviais, savo vaikų lietuviškai neišmoko ir patys su jais lietuviškai nekalba?

Kitą dieną ji apie tai atsklausė savo motinos, kuri jai atsakė: — Turtingesni ir seniau lietuvių kalbos nemylėjo. Bet mes jų nepaisykim. Mes bukime tuo, kuo esame — lietuviais, net buti lietuvių ir kalbėti sava kalba yra didelė garbė.

Alenutė tokiu motinos paaiškinimu buvo patenkinta ir pridėjo visuomet savo kalbą gerbti ir ją kalbėti. —b.

KETURI JAUČIAI IR LIUTAS.

Liutas paprasto vaikotis aplink lauką, kur ganėsi keturi jaučiai. Jis daug sykių bandė juos užpulti ir visada, kuomet jis prie jų prisitardavo, jaučiai suglausdavo savo uodegas ir krūva, o savo galvas atstatydavo į priekį: prie kurio jų liutas nepultų — vis sutinka atstatyti ir save ragus.

Pagaliau, tarp jaučių iškilo kaž kokie nesupratimai, tai jie, susiurdė, išsikirstė ir kožnas jų ganėsi atskirame lauko gale. Dabar jau liutas ėmė užpuldinėti juos paskyrimu ir netrukus visiems keturiems padarė galą.

Susivienijus — galybė, o išsikirstčius — silpnybė.

RUDENINĖ.

Siaurės vėjai užia,
Siaurės vėjai gaudžia...
Ošia senos pusys
Sutartinę graudžia...
Ošia senos pusys...
Paukščiai nebegieda...
Kazhin kas nuskynė
Paskutinį žiedą...
Nebiliuluoja dirvos,
Lankos nebežalios...
Skaisčiavėdė saulė
Nebeturi galios...
Vasara auksinė,
Vasara gėlėta,
Kur gi tu prapuolet
Mūsų nymulėtą?...

L. Žitkevičius.

JUOKAS

— Juozuk, ko tu taip nuliudęs?
— Pamečiau centą...
— Še tau centą, tik neliudėk.
Už valandėlės Juozukas verkia.
— Ko dabar žliumbi?
— Taigi, jei būčiau ano cento nepamėtęs, tai dabar du turėčiau...

PRIEŽODŽIAI

Kiti medžiai, kiti kirtėjai.
Kutuvė — nei verpėja, nei audėja.
Kurs vogs — nepralobys, kurs ars — nepavargs.

Kailis iškaistas minkštesnis.
Kas plačiai rėžia, tam siaurai tenka.
Kirba it utis po šašu.

MISLĖ

Visi moksle, nieks nepasiečia. — Kas žino...

Pasaulis Be Moterų

Dviejų Veiksmų Komedija

Parašė P. Bajoras.

(Tąsa)

GALINIS. — Ir tu man sakyk... O dar neseniai vedėte...

ŠALINIS. — Mano supratimu, tai jau labai senai! Tie trys mėnesiai trimi amžiais pavirto!...

MISKINIS. — Taip sakant, o kokia gi to viso priežastis?

ŠALINIS. — Mažmožiai... Pirm vesiant, draugavau su tula Aldona. Na, ir dabar, kai tik bile Aldonos vardą suminiu, tai mano Alenutė pragarą namuose sukelia. (Imituoja moterišką balsą): „Tu ją mylėjai! Jei mylėjai, tai kodel su ja neapsivedei?!... O, nelaiminga aš užtave ištėkėjusi!...“ Šį vakarą bandžiau visa išaiškinti — visas savo širdies paslaptis savo pačulei atidengti, idealinga meile link jos pasireikšti... Tikėjau, kad ji mane supras...

GALINIS. — Ar suprato?
ŠALINIS. — Labai! Tuojau vėl pradėjo. tą patį kartoti: „Tu ją mylėjai! Eik pas ją! Eik! Tuojau, dabar!“ Ir ką nedariau — išvijo už durų ir baigta...

GALINIS. — Vargšai mes visi!
ŠALINIS. — Tikri vargdienėliai...
MISKINIS. — Taip sakant, tikri savo pačių vergai nusikraustieji...

GALINIS (susimąstęs). — Rimas reikalas, vyrai... Reiktų pagalvoti...
MISKINIS. — Apie ką?
GALINIS. — Kaip iš moteriškos vergijos pasiliuosuoti.

ŠALINIS. — Butų gera tuos sunkius pančius nusikratyti...

GALINIS. — Pagalvokime, o gal ką nors ir sumanyšime... Aš sakyčiau — dabar susėskime ir palaužykime savo makuales...

MISKINIS ir ŠALINIS. — Gerai! Pagalvokime!...

GALINIS. — Ir jei kuris bent ką sumanyšime — tuojau visiems paaiškinime...

(Galinis pirmas, kiti vėliau sėdasi į kedes, pasiremia alkunėmis pasmakrius, ir rimtai susimąsto.)

ŠALINIS (valandėlei prasilinkus). — Na, kokios pasekmės?... Aš tai dar nieko nesumaniau...

MISKINIS. — Taip sakant, ir aš dar nieko...

GALINIS. — O aš jau gerą sumanyką turiu!...

ŠALINIS. — Sakyk!

MISKINIS. — Taip sakant, ko dar lauki?! GALINIS (atsistojęs). — Kartą aš skaičiau toloje knygoje, kad moteris yra toks padaras, kuris, kai kada, ir pats savęs nesupranta... Juolabiau todėl savo moterų nesupranta vyrai. Tos knygos autorius, profesorius X., sako, taip yra todėl, kad moterų terpamentas labai keistas...

MISKINIS. — Draugas, taip sakant, norėjai pasakyti — temperamentas, kas reiškia žmogaus būdą, o moterišką karštį...

GALINIS. — Taigi... Tas profesorius X. nurodo, kad vyrai turi gerai savo pačules pastudiuoti, kad jas kaip reikiant supratus... Tuomet, esą...

MISKINIS (perkirsdamas). — Ką?!... Mes, taip sakant, turime mokyti...

ŠALINIS (perkirsdamas Miškinį). — Mokyti, kad savo moteris suprasti?!... Niekados! MISKINIS. — Niekados!... Aš savo moteriai niekad tiek daug garbės nesuteikčiau, kad del jos galvą laužyti...

GALINIS. — Vyrai, aš dar nepabaigiau... Paklauskite. Tas pats profesorius sako, kad moteris taipgi nesupranta savo vyrų, nes jų terpementai nelygūs. Todel, esą, reikia taip padaryti, kad ir moteris savo vyrus suprastų. O kad taip būtų, reikia moterims patarti pasimokyti mus tinkamai suprasti... Vadinasi, kai tik vieni kitus gerai suprastume — nesuprasti mūsų daugiau niekad nebūtų...

ŠALINIS (perkirsdamas). — O, ne! Kai moteris mus kaip reikiant supras, tuomet bus dar arčiau... Tada netik ką, bet ir šio klubo negalėsime turėti ir čia suėjus savo vargų nebus kada pasiskusti...

MISKINIS. — Taip sakant, man ir taip rodosi... Tuomet nė prasizioti negalėtume... Draugas Galinis visai iš tamos išklydai. Čia klausimas eina ne apie tai, kaip patiems moteriškų mokslų išsimokyti arba kaip savo moteris išmokyti... Čia mes išsklėme klausimą, kaip iš moterų, taip sakant, vergijos pasiliuosuoti... Todel laikykimės tamos...

GALINIS. — Vadinasi, mano sumanymas nepriimtinas?

MISKINIS ir ŠALINIS. — Visai netinkamas!

GALINIS. — Jei taip, tai patys ką geresnio sumanykite.

ŠALINIS. — Sėskis ir sugalvosime.

MISKINIS. — Galvokime...

GALINIS. — Galvokime...

(Galinis sėdasi. Vėl visi rydomami galvoja. Įeina Bladas. Pamatęs veik sumigusius vyrus, nustemba.)

Scena 4.

BLADAS. — Ponai, ką gi tai reiškia?!...

GALINIS, MISKINIS ir ŠALINIS. — Galvojame...

BLADAS. — Apie ką, jei galima paklausti?

GALINIS. — Kaip pasiliuosuoti iš moteriškos vergijos...

MISKINIS. — Norime, taip sakant, sumanyti tokį dalyką, kad su savo širdelėmis nereikėtų bartis...

BLADAS (smagiai juokiasi). — Cha-cha-cha!

ŠALINIS. — Kame čia juokas?

GALINIS. — Tai rimtas reikalas!

BLADAS. — Rimas, bet ir juokingas.

MISKINIS. — Kodel, taip sakant, juokingas?

BLADAS. — Todel, kad trys vyrai, kaip aržuolai, ir nesugalvoja, kaip iš moterų vergijos pasiliuosuoti...

GALINIS. — Jei toks gudrus, tai pats sugalvok.

BLADAS. — Kai man reikėjo — sugalvoju. Reikėjo — gyvenau su savo moteria... Nepatinka su ja gyventi — negyvenu... O jei jums nepatinka ir savo moterų vergijoje nenorite gyventi — negyvenkite su jomis. Čia ir baigsis tas sunkus galvosukis.

MISKINIS. — Taip sakant, mes turime jas pamesti?...

BLADAS. — Taip ir netaip. Jei pamestumet — būtų gerai, bet jei su jomis negyventumet — irgi tą patį reikėtų...

ŠALINIS. — Man vis tai dar neaišku...

BLADAS. — Pagalvok ir suprasi...

MISKINIS. — O man jau pradeda aiškėti — taip sakant, aš jau suprantu...

BLADAS. — Tik paklauskite, vyrai: jusų buveinė didelė — kambary yra tiek, kad kožnas atskirai galite gyventi. Vadinasi, nors tulam laikui galite čia apsigyventi ir pabandyti be savo moterų pabuti.

ŠALINIS. — Bet... kas gi mums pagamins valgyti?

BLADAS. — Pusryčius aš, kaip jusų tarnas, pagaminsiu. O pietus ir vakarienes galėsite restarane gauti.

ŠALINIS. — O kas drabužius išskalbs?

Kas išryto prieks?... Kas?...

BLADAS (perkirsdamas sarkastiškai). — Tokiu būdu nebus su kuo ir pasibarti... (Rimtai). Jei jums nepatinka gyventi su pačiomis — nors mėnesį pagyvenkit be jų — patirsite kaip išrodo be pačių... Beabejo, jos jus pasilgūs... Jus jų irgi gal pasilgysite ir vėliau gal visa padėtis pagerės.

MISKINIS. — Taip sakant, neblogas sumanymas... Na, kad taip ėmus ir pabandžius. Gal tai labai gerai būtų...

BLADAS. — Ką čia dar abejojti?! Pabandykit ir pamatysit. Juk apsisesti ir kartą pabandėte. O kai su pačiomis gyventi nepatinka — tai dabar pabandykit pagyventi be jų.

GALINIS. — Ką tu sakai, Šalini?

ŠALINIS (lyg abejodamas). — Jei judu su Miškiniu sutinkate — ir aš vienybės laikysiuos...

GALINIS. — Ką sakai, Miškini?

MISKINIS. — Sutinku!

GALINIS. — Vadinasi, sutarta! (Pagalvojęs). Na, bet visa to užtvirtinimui reikia padaryti sutartį... Žinai, tu Kazy, sėsk ir nurašyk. Blada!

BLADAS. — Klausau, tamsta.

GALINIS. — Atnešk čia popieros ir plunksną.

BLADAS. — Tuojau. (Paduoda Miškiniui popieros ir plunksną, o tas, atsisėdęs prie stalo, rengiasi rašyti.)

BLADAS. — Kadangi tai mano sumanymas, tai gal man leistumėt ir tą sutartį padiktuoti?

GALINIS. — Diktuo!

BLADAS (pagalvodamas, diktuoja). — Mes, žemiau pasirašę „Baltosios Lelijos“ vyrų klubo nariai: Jonas Galinis, Kazys Miškis ir Raulas Šalinis (Bladui minint vardus, kožnas į save pirštu parodo ir pakartoja savo vardą), padarom mėnesio laikui sutartį sekančiais dėsniais: Pirmas — ištisą mėnesį gyventi be savo moterų; antras — visą mėnesį nē nepažvelgti į savo dušes; trečias — neatsakinėti į jų skaukimus telefonu; ketvirtas — nepriimti jų laiškų. Sutartis pasirašyta 1 dieną šio mėnesio ir galios iki pirmadienio sekančio mėnesio šių metų. Pasirašome...

(Daugiau bus)

Kelionės Ispudžiai

Rašo J. M. Tumavičienė.

(Taša)
Dar didesnis skausmas prisilėgę milžinišką minią, kai Derulft dėtuvas prisiartinio prie erodromo. Norisi ką sakyti, atsisveikinti ar ką... ir pasidare nepaprastai skaudu.

Milžinas oro paukštis, su didvyrių kunais, lėtai ir žemai perskrenda per minią ir lekia tiesiog į Kauną, į laikinąją sostinę. Ispudis nepaprastai jaudinantis. Rodos kiek čia berei kėjo, kad jiedu patys būtų valdę lėktuvą ir skirsdami patys būtų pasveikinę savo seną ir numylėtą tėvynę... Bet dabar sveikina tik jų karstai. Čia rodos norisi jiems priminti: O Dariau ir Girėnai, žvilgtelėkit į minią ir pamatykit ne tik savuosius, bet ir artimuosius: kaip visi jūsų liudi, del jūsų karžygiško žuvimo visa tauta verkia...

Milžinas lėktuvus su karstais pirma, jį lydi 3 eskadrilės. Tris kartus apskrido Kauno miestą ir sugrįžo į erodromą. Lėktuvus su karstais pradėjo leisti lėtai žemyn, paskui vienas po kito nusileido ir kiti 9 lėktuvai lydėtojai. Lėktuvui leidžiantis, didvyrius pasveikinti, suskambėjo visi Kauno varpai ir fabričių sirenos... Pro lėktuvo langus matėsi daugybė gėlių ir vainikų.

Narsuolių karstus ima iš lėktuvo aviacijos karininkai. Išėmę, neša ant savo pečių į katafalką. Vainikų lėktuve buvo apie 20. Pirmiausia iš lėktuvo iškėlė Girėno karstą, paskiau Dariaus. Jie buvo apdengti lietuviškomis vėliavomis. Sykiu atvyko ir palydovai: kap. Morkus, inž. Bulota ir Eltos atstovas, Dr. V. Kaupas. Nešant karstus, orkestras sugrojo Lietuvos ir Amerikos himnus. Žmonės verkia. Bet liudniausias vaizdas, tai kai Dariaus dukrė 8 m. verkia, laužydama savo rankutes...

Vaikai klojo baltas lelijas po kojų prieš nešamus karstus, kuriuos padėjo ant katafalko. Jungt. Valstijų charge d'affaires, M. L. Stafford, apklojo karstus ir Amerikos vėliavomis, nes Darius ir Girėnas Amerikos piliečiai, Amerikos kariuomenės būvę kariai. Be to, uždėta Lietuvos valstybės raudona vėliava su Vytiem ir Vyties Kryžiaus vėliava.

Ordenai žuvusiems Didvyriams.

Pulk. Mačiulaitis paskaitė prezidento aktą, pagal kurį žuvusieji laikomi apdovanoti Vyties Kryžiaus V laipsniu. Perskaitys aktą, prie karšių priėjo ministeris pirmininkas, p. J. Tubelis, ir prisegė prie karstus dengiančių Lietuvos tautinių vėliavų Vyčio ardenus. Po to, pulk. Kazitėnas paskaitė aktą, apdovanojantį lakunus šaulių žvaigždėmis, o pulk. Šarauskas apdovanojantį skautų svastikos ženklu. Visi pasižymėjimo ženklai prisegti greta Vyties Kryžių.

Prakalbos.

Pirmiausia kalbėjo susisieki mo ministeris, inž. V. Vileišis. (Čia kalbų kiekvieno nekarto siu del sutrumpinimo). Orkestras groja ir kariuomenė gerbia didvyrius ginklu. Amerikos konsulas p. M. L. Staffordas kalba. Po jo prof. Žemaitis ir Lietuvos karo aviacijos viršininko pulk. Pundzevičiaus kalba.

Po visų kalbų, karstus vėl paėmė aviatoriai ir nunešė tik ką pavadintą Dariaus ir Girėno vardu gatvę. Čia laukė dvasiškija ir parengtas vežimas, žengiant iš erodromo gatvę,

stovėjo dideli žaliūmynais papuošti vartai. Juose didvyrių karstus sutiko miesto burmistras inž. Graurokas.

Dariaus ir Girėno Gėvės Atidarymas.

Didvyrių lakunų kunai žengė į savo vardo gatvę, nebegalėdami jos pamatyti. Sustoję jie prie užleistos juostos, prie kurios Kauno miesto burmistras, inž. Graurokas, pasakė šitokią kalbą:

„Didvyriai, kurių karstus mes čia nuliudę matome, savo trumpu, bet garbingai neuitu žygiu amžinai užbaigėte, kuris kiek platus pasaulis išgarsino lietuvių tautos vardą. Mes liudime del jų mirties, bet kartu didžiujamės jūsų nepaprastu darbu, kuris Lietuvos vardą iškėlė greta galingųjų mūsų žemės valstybių. Jūsų žygis ypatingai ryškiai parodė visam pasauliui, kad Lietuva netik turi juridinę teisę būti savita, bet ir pajėgia tą savo savitą buvimą pateisinti, duodama pasauliui dvasios galiunų. Jūs savo vardus įrašėte į trumpą kelių vardų sąrašą, kuriame istorijos bus suregistruoti pirmieji vyrai, oro keliu nugalėję Atlanto platybes. Jūsų pirmakunai, visi beįsimtiegi, buvo gausingų ir senai nepriklausomų tautų piliečiai. Jūs pirmi negausingos tautos atstovai, dar kartą ypatingai ryškiai įrodėte visam pasauliui, kad reikalui esant, ir maža Lietuva nemažiau už dideles šalis gali pagimdyti didvyrių. Jūs žuvote žiaurios stichijos nepalankumo palaužti. Jūs žuvote, bet žuvote nugalėtojai. Jūsų vardai dar ilgai švies pavyzdžių mūsų bušimiesiems jauniems oro didvyriams. Gal bus lemta, nugalėjus visas klutis ir stichijas, pasidžiaugti savo darbų vaisiais. Laikinosios sostinės savivaldybė tikėjosi matyti jus šia gatve žygiuojančius triumfalines eisenos priešaky. Deja, dabar šia gatve teks mums jus palydėti į jūsų paskutinę šios žemės kelionę... Kad Kauno miesto piliečiai visados atsimintų jūsų pasiaukojimą ir žygi, Kauno savivaldybės nutarta šią gatvę pavadinti jūsų vardais. Tat aš, kaip laikinosios sostinės atstovas, nukirpdamas šį kaspyną šia naujais garbingais vardais pavadintą gatvę atidaru susiekimui“.

Perkirpus juostele, gatvė buvo atidaryta ir liudna procesija lėtai pasijudino.

Nepaprastai Gausinga Gedulos Eisena.

Čia tik nedidelė dalis susirinkusių sutilpo į eilę, slenkancią paskui karstus. Bet ir čia buvo tokia ilga, kad kai priešakis buvo jau Bazilikoje, daugybė dar tebestovėjo erodrome nei iš vietos nepasijudinė.

Be didžiausių minių erodrome, tirstai žmonių eilės stovėjo abipusiai kelio gedulingos eisenos. Daugybė žmonių stovėjo ant balkonų ir stogų. Gaudžiant visų bažnyčių varpams, kunai nulydėti Bazilikon. Čia prie šventoriaus vartų policija turėjo darbo, kad minia sutvarkyti, besiveržiančią į Baziliką, juk apie 50 tukstančių minia ant karto negali sutilpti.

Jėjus mums į Baziliką, Eltos atstovas, Dr. V. Kaupas, parodė katastrofos vietos 6 paveiklus sudužusios Lituanikos. Jisai buvo labai susijaudinęs, kad Vokietijos gyventojai vietoje sudužusios Lituanikos, dar labiau ją sužalojo, išnešiodami jos dalis ir kad kunai buvo pa-

NAUJAS SV. KRYŽIAUS LIGONINĖS DAKTARŲ ŠTABO PREZIDENTAS

Photo Amer. Lietuvių Albumo

DR. M. T. STRIKOLIS

Dr. M. T. Strikolis gimė 22 dieną vasario, 1892 m., Dvareikių km., Ramygalos vals., Pašėvės apskr. Tėvai: Tadas ir Katriona (Čiuplūtė) Strikoliai. Pradinę mokyklą lankė Ramygalos mieste; augštesnę Jungt. Valstijose: High School Amsterdam, N. Y. ir Valparaiso Universitetą, Valparaiso, Ind., kur įgijo laipsnį Bachelor of Science. Medicinos mokslas: Temple University Medical School, Philadelphia, Pa.; Chicago College of Medicine and Surgery ir Loyola Medical College, Chicago, Ill. baigė su laipsniu Doctor of Medicine.

Amerikon atvyko 1905 metais. Yra nariu American Medical Ass'n, State Medical Ass'n, Chicago Medical Ass'n, vice-prez. Chicago Medical Society, Stock Yards Branch, Amerikos Lietuvių Daktarų Draugijos nariu ir buvęs pirm. 1928—29 m. ir 1930—31 ir

vice-pirm. 1932 m.; nariu Unit. Liet. Pašelp. Kliubo, Savi-tarpinės Pašelp. Draugijos, TMD. num. 1-mo ir Birutės draugijos. Daktaru kvot. SLA. 122 kp., SLRKA. ir SLD. kuop. Buvęs nariu Lietuvos Gelbėjimo Draugijos, Lietuvių Moksleivių Literatūros draugijos, Valparaiso, Ind. ir suorganizavo TMD. kuopą Amsterdam, N. Y., 1914 metais.

Tarnavo Jungt. Valst. kariuomenėje Medikalinėje korpuse. Taipgi buvo gydytoju Municipal Tuberculosis Dispensary, Chicago Health Department; buvęs raštininku ir dabar tapo paskirtas prezidentu Sv. Kryžiaus Ligoninės abelinio daktarų štabo ir narys Sv. Kryžiaus Ligoninės Vyresniojo Chirurgijos štabo. Savu laiku instruktoriorio Chicago Medical School Post-Graduate ir yra asistentu Loyola University School of Medicine Chirurgijos Departamente.

imti iš vietos nematant nė Amerikos, nė Lietuvos atstovams...

Po Pamaldų.

Trumpos pamaldos laikyta. Artimesnieji palydovai skirstomės, užleisdami vietą tiems žmonių tukstančiams, kurie stovėjo gatvėje ir laukė įeiti Bazilikon nusilenkti didvyriams.

Dr. V. Kaupas turėjo su savim didelį punda gazuotų ir alyvuotų popierių, kurias surinkęs parsivežė iš katastrofos vietos. Jis labai susijaudinęs ir nepatenkintas del tokios baisios katastrofos. Kodėl, esą, ji buvo tokia ilga, kad kai priešakis buvo jau Bazilikoje, daugybė dar tebestovėjo erodrome nei iš vietos nepasijudinė.

Be didžiausių minių erodrome, tirstai žmonių eilės stovėjo abipusiai kelio gedulingos eisenos. Daugybė žmonių stovėjo ant balkonų ir stogų. Gaudžiant visų bažnyčių varpams, kunai nulydėti Bazilikon. Čia prie šventoriaus vartų policija turėjo darbo, kad minia sutvarkyti, besiveržiančią į Baziliką, juk apie 50 tukstančių minia ant karto negali sutilpti.

Jėjus mums į Baziliką, Eltos atstovas, Dr. V. Kaupas, parodė katastrofos vietos 6 paveiklus sudužusios Lituanikos. Jisai buvo labai susijaudinęs, kad Vokietijos gyventojai vietoje sudužusios Lituanikos, dar labiau ją sužalojo, išnešiodami jos dalis ir kad kunai buvo pa-

iš Dr. V. Kaupo. Ir jis begalimai susijaudinęs.

Po pasikalbėjimo išėjome iš Bazilikos ir ponas Gricius mane supažindino su savo ponina Griciene. Taip besidalindami liudnais ispuodžiais, nužygiavom į Laisvės Alėją.

Dar užėjau į „Lietuvos žinių“ red. Čia ponas Pronskus gavęs 2 numerius „Naujienu“ iš Chicago, parvežtu Lituanicos. Ir kiti gavo laiškus, nes paštas buvo čielas rastas. Nuėjau į Kęstučio viešbutį, į nakvynę. Liepos 20 d. ryte užėjau į Šaulių Sąjungą, nes buvo skelbta, kad reikia užsiregistruoti į laidotuves jei nori dalyvauti. Bet iš ten kiti išvyko, o kiti nei neatėję ir raštinė visai. O telefonas skambina bepaliavos ir niekas neatsako, nes nėra nieko palikta kad atnaujinu. Čia rodėsi betvarkė. Amerikoj nėra tokios mados, kad viešose užieigose negautum nurodymų.

Išėjau iš Šaulių Sąjungos raštinės be jokių pasekmių, pasiėmiau vežiklį ir nuvažiauvau į Baziliką. Pasirodo, čia jau nuo 8 val. ryte rotužės aikštėje rikiavosi įvairios lietuvių ir ne lietuvių studentų ir visuomenės organizacijos. Jų tik vėliavos suėjo arkikatedron-bazilikon. (Daugiau bus)

Maskva. — Rusija pareiškė, kad ji Japonijos visai nebijan-ti ir jei Japonija pradėtų karą — jai gali prisieiti galėtis.

Kaunas. — Visiems rabinams įsakyta mokėti lietuvių sytojai pasipiktino šitą išgirdę kai.

Koks Lietuvos Valstybės Ženklas Turėtų Buti

Laikraščiuose pranešama, kad Lietuvos valdžia pasirijo pertaisyti valstybės ženklą, kas sukelia didelį norą, kad šis svarbus sprendimas būtų atliktas be jokių klaidų. Labai ma-lonu būtų žinoti, kokiais sumetimais Lietuvos dailininkai gal-lės spręsti apie to ženklo koky-bę, nes sakoma, kad jiems bus pavesta šis reikalas išristi. Jų sprendimas gali būti panašus į advokato sergančio žmogaus gydymą, nes tokius dalykus tu-rėtų spręsti šalies kogeriausi archaeologai ir istorikai ar ypa-tingi žinovai tame dalyke. Ša-lies ženklo reikšmė turėtų riš-tis koarčiausiai su buvusiais mūsų tautos ženklais senovėje; kitaip jis nesukels mūsų širdy-se tautiškumo jausmų, kuriuos toki ženklaui kožnoje tautoje su-kelia.

Gal bus sakytas, kad apie mu-sų senovės tautos ženklus ma-žai kas žinoma. Aš tam pri-tariu ir todėl būtų reikalinga tu-rėti kodidžiausią atsargumą ir padaryti kojudugnį viso klausimo tyrinėjimą.

Nors aš po ranka neturiu to vyčio paveikslą, kurį mačiau keli metai atgal gilius senovės raštuose link Trakijos, kada ieškojau kitų dalykų apie mūsų tautą, bet aš jį labai gerai pa-menu. Jis tuojaus atkreipė ma-no akį į save, nes jis buvo ypa-tingai panašus į mūsų dabarti-nį vyti. Tokio ženklo niekur pirmiaus nebuvau matęs. Žir-gavais su užsimojusiu kardu rankoje veja kitą raitelį, kurio ir jo arklio paveiksle yra tik dalis ir jis, atsigrįžęs, mėgina

Besirupinimas Žmonių Sveikata

Nenuojena, kad kiekvienoj šaly randasi nemažas skaitlius sąmoningų piliečių, kurie deda visas pastangas sveikai ir šva-riai gyventi ir jie tuo nepasi-tenkina, bet daug laiko ir pi-nigų pašvenčia sąminant savo atsilikusius piliečius prie svei-ko ir švares gyvenimo.

Ačiū patobulintam susisieki-mui, mūsų žemės kamuolys pa-sidarė labai mažas; kai dar ne-labai senai reikdavo ištisų mė-nesių vienvalinės kelionės, kad pasiekti tukstantį mylių atstu-mo tą ar kitą šalį, šiandien į dieną ar kitą jau ir pietauji šalies sostinė. Todėl labai svar-bu, ypač lietuviams, kad mūsų tėvynė Lietuva sveikatos, šva-ros ir dailumo atžvilgiu atkreip-tų pasaulio turistus į save. Čia neuženka valdžios paragi-nimo ar „prikazi“ davinėjimo, kad Lietuvoje kaimiečiai utė-les, blakes išmūstų, išnaikintų. Reikia kaimietis susamontinti, kokią žalą utėlės ir blakės at-neša žmogaus sveikatai. Rei-kia jis išmokyti kaip švariai iš-plauti baltinius, skaniai ir mai-tinančiai valgius pagaminti, kaip grincioje susitalpinti, kie-mą švariai mokėti užlaikyti ir tt. Togi kaip tik ir vengiama kaimietį samontinti. Rodos no-rima kad kaimietis koilgiausiai tuos parazitus savo krauju maitintų.

Nenoroms klausimas prie-akis atsisloja: kurgi mūsų gerb. Lietuvos gydytojai din-go? Štai Amer. Liet. Daktarų Dr-ja savo brolius ir seseris beveik kas vakaras samonina gvydžiu žodžiu teikdami pamokas per radio, tai per laikraščių skiltis teikdami žinles apie sveikatą ir švarą.

O Lietuva, kada gi tu svei-kai, švariai gyventi išmoksi? Kas tave susamonis?

Dr. A. L. Graičunas.

gintis. Tai yra koaššiausias vijiko, ar vyčio, ženklas, kuris pats save savo turinio aiškumu vyčiu vadinosi.

Idomiausiu skirtumu nuo mūsų dabartinio ženklo yra tai, kad toje pačioje vietoje, kur stovi po arkliu lyg kokios tvir-tovės griuvėsiai, tenais yra spinduluota širdis, palyginant su arkliu, gal pusantrios pėdos augščio, laiba ir stovinti ant bukojo galo. Man teko širdies piešinius matyti kitose vietose Mažojoje Azijoje, ant Viduže-minių Marių salų ir šiaurinėje Italijoje. Visose šiose vietose teko matyti neklaidinančius mūsų senovės kalbos aiškius pėdsakus. Dviejuose atsitiki-muose vietos vadinosi taipgi širdimi. Trakijoje, kur šis ženk-las buvo rastas, išskiriant kitus mūsų tautos buvimo tenais paliudymus, rasta dviejų augš-tų viršininkų laipsniai, Abru-polis ir Paskupolis. Nėra rei-kalo aiškinti, ką jie reiškia. Tie du žodžiai jokiū būdu ne-gali būti pripažinti jokiai kitai tautai, kaip tik mūsų.

Kad tenais kalbėta lietuviš-ka ar kad jie buvo bendradra-biais su rymiečiais, kurie, pasi-rodė, mokėjo mūsų kalba para-šyti ant trakų karaliaus kapo, kad jis buvo jų talkininkas: TUN DARIS RALIS TRA-KIAE TAIKINIX ROMA-NEXS. Lotynų kalba para-šas rodė, kad jis pats (Tyn-daris) atėjo ir atsivedė savuo-sius jiems į talką. (Cary Hist. des Rois de Thrace).

Šiuos visus dalykus galima vėl abi laiku surasti ir priduti valstybei, jei ji tuo žingeldau-tų. Jie gal tilps, podraug su kitais mūsų senovės pamini-mais ir su mūsų senovės kal-ba, spaudoje kitą syk.

Vincas F. Jankauskas.

JEIGU GALVA SVAIGSTA SUSTABDYKIT SVAIGULI SU NUGA-TONE

Nuodai, kurie susikaupia jūsų organizme paeina nuo to, kad įsai ga-netinai neišvalo ir todėl praplati-na bakterijas, kurios užkrečia jus li-gomis, susilpnina jūsų organizmą ir jys konciante nuo svaigulio, galvos skaudėjimo ir tt.

NUGA-TONE išvaro visus nuo-dus iš jūsų sistemos. Yra milijonai moterų ir vyrų, kurie atgavo savo spėkas ir pataisė savo sveikatą su šiuo pastebėtinu vaistu. Jeigu jus jaučiatės pavargę arba nesveikas, pamėginkite NUGA-TONE. Reikalaukite tikro NUGA-TONE. Parduoamas visose atsakomingsose vaistyniose.

„BA'TASIS SVEDU LAIVYNAS“ Greita kelionė į Lietuvą per Svediją. Laivai išplaukia iš New Yorko Pier 97, gale W. 57-th St. *) S. S. Drottningholm Lapkričio 29 *) M. L. Gripsholm Gruodžio 9. *) Kalėdų Ekskursija į Lietuvą Dideli, balti ir gubūs laivai. Erdvys ir gerai ventiliuoti kambariai. Kelionėje: judomi paveiksliai, koncertai ir šokiai. Keliaujant „Baltuo-ju Svedu Laivynu“, kelionė buna pertrumpa. Kreipkitės į vietinį agentą, arba: SWEDISH AMERICAN LINE 21 STATE ST., NEW YORK, N.Y.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIUJU KOMISIJU ADRESAI

Pildomoji Taryba:

S. Gugužis, Prez., Mahanoy City, Pa.
A. Mikalauskas, Vice Prez., 2309 E. 21-st St., Brooklyn, N. Y.
Dr. M. J. Vinikas, Sekr., 307 W. 30-th St., New York, N. Y.
K. P. Gugis, Iždinin., 3323 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Dr. J. S. Staneslow, Dr.-Kv., 95 N. Main St., Waterbury, Conn.
J. Januškevičius, Jr., Iž. Gl., 219 S. Highland St., W. Hartford, Conn.
S. Mockus, Iž. Gl., 327 E. Street, So. Boston, Mass.

Kontrolės Komisija:

J. J. Bachunas, Sodus, Mich.
X. Strumskis, 115 So. 1-st Street, Brooklyn, N. Y.
M. A. Raginskas, 291 Phillips Ave. (Lynwood), Wilkes Barre, Pa.

Istatų Komisija:

P. W. Birštonas, Oak Street, Shenandoah, Pa.
F. J. Bagočius, 253 W. Broadway, So. Boston, Mass.
J. B. Borden, 105 West Monroe St., Chicago, Ill.

Apšvietos Komisija:

Dr. M. J. Vinikas, 3705 — 68-th St., Woodside, L. I., N. Y.
Dr. J. T. Baltrušaitienė, 205 Seneca St., Pittsburgh, Pa.
Dr. K. Drangelis, 2403 W. 53-rd St., Chicago, Ill.

Sveikatos Komisija:

Dr. A. Montvidas, 2400 Madison St., Chicago, Ill.
Dr. J. Jonikaitis, 3732 Michigan Ave., Detroit, Mich.
Dr. E. G. Klimas, 2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

SLA. Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

Adv. N. Rastenis, 700 W. Lombard St., Baltimore, Md.
J. Ginkus, 495 Grand St., Brooklyn, N. Y.
J. Bučinskas, 75 Glenwood Ave., Binghamton, N. Y.

Finansų Komisija:

A. A. Ollis, 100 N. La Salle St., Chicago, Ill.
J. P. Varkala, 3241 So. Halsted St., Chicago, Ill.
J. J. Grišius, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Labdarybės Komisija:

P. Jurgeliūtė, 9511 Herrick Ave., Forest Hills, N. Y.
E. Grigutė, 907 E. 130-th St., Cleveland, Ohio.

Jaunuolių Komisija:

E. Mikužutė, 2121 N. Western Ave., Chicago, Ill.
J. Antanavičius, 16 Evans St., Brooklyn, N. Y.
J. Mitrikaitė, 96 Vernon St., Worcester, Mass.

Polemika ir Kritika

LAISKAS REDAKCIJAI

Gerb. „Tėvynės“ Redaktorium: Tamstos redaguojamo laikraščio Nr. 32 įdėtas straipsnis („Dariaus-Girėno Paminklas ir Antrasis Skridimas“), kuriame įsiskverbė keli neteisingi faktai apie mane. Teisybės dėlei prašau paskelbti šiuos mano paaiškinimus:

1) Aš niekad nepuoliau Am. Liet. Transatlantinio Skridimo Sąjungos ir jos veikimui nemanau kenkti, nors ir netikiu, kad jos pasirinktas lakunas (sprendžiant iš skelbiamos jo biografijos) būtų tinkamiausias asmuo Dariaus-Girėno žygį pakartoti ir laimingiau užbaigti (bet tinkamesnio nenurodote. „T.“ Red.).

2) Jokiam antram ar kitam lietuvių skridimui nesu ir niekad nebusiu priešinąs; labai trokštu, kad dar ne vienas mūsų tautietis arba visas jų būrys nusikristų Lietuvon; manau, nė vienas tikras lietuvis nebus priešinąs tam, nors visuomenė gal ir ne kiekvieną lakuną remia.

3) Kaip atskiras asmuo jokio laikraščio nepuoliau ir tuo labiau nešmeižiau; o atsakymas į priekaištus dėl Dariaus-Girėno skridimo rėmėjų vyr. komiteto neveikimo ir kitų užsipuolimų buvo paskelbtas ne kaip mano straipsnis, bet kaip buvusio komiteto ir dabartinio Dariaus-Girėno pa-

minklo statymo komiteto oficialus pareiškimas, kurį parengė k-to pir-kas adv. Vasilias-kas (Vasalle) ir aš (k-to sekretorius) ir kurį viešai spaudoj paskelbti nutarė (nė vienam k-to nariui nesant priešingam) komitetas ir fondo globėjai savo posėdy rugšėjo 19 d. Esant reikalui, galėsiu paskelbti išsą to posėdžio protokolą. Jei komitetas buvo dažnai puolamas, tai jis, beabejonės, turi teisę ir pasiaiškinti bei atremti puolimus. Tame k-te yra žymių visuomenės veikėjų, redaktorių ir augstas Lietuvos valdžios asmuo Dariaus-Girėno žygį pakartoti ir laimingiau užbaigti (bet tinkamesnio nenurodote. „T.“ Red.).

4) Apie kokius nors „socialistų bučius“ aš niekad nerašiau. Dariaus-Girėno skridimą garsindamas, o dabar šių didvyrių paminklo idėją populiarindamas, rašau vienodo turinio straipsnius visiems laikraščiams. Nieko bendro neturiu su autoriais tų straipsnių, kurie buvo įdėti kai kuriuose laikraščiuose apie antrą skridimą, ir nežinau kas juos rašė. Aš po savo straipsniais nebūčiau pasirašyti, tad slapvardžių nevertu (kai kada po teatro recenzijomis pasirašau Jūrų Gėlę).

5) Pirma „Naujienose“ buvo

paskelbta, kad aš už vieną straipsnį paėmiau net 40 dol. Mano paaiškinimas nebuvo „N-se“ įdėtas. Dabar vėl „T-e“ pakartotas tas priekaištas. Aš nesu toks žymus rašytojas, kad man kas nors tiek daug mokėtų už rašymą. Abu lakunai mane pakvietė garsinti jų skridimą ir siūlė man atlyginimą už tą darbą, matydami sunkią medžiaginę (kaipo bedarbio) jie neįstengė išmokėti žadėtą atlyginimą, tik davė iš viso apie 42 dol. popieriui pirkti, vokams, pašto ženklams ir tt. Šiems reikalams išleida apie 25 dol. Šias išlaidas lakunai darė iš savo (asmens) pinigų, bet ne iš fondo lėšų. Čia nėra kokio nors nepadorumo. Pagal jų pasiūlymą man turėjo būti žymiai daugiau atlyginta. Prieš išskridimą ir dabar paminklo reikalams dirbu be jokio atlyginimo. Skridimo fondas susirūpinimo reikalams išleido kelias dešimtis dol.; ir čia nieko blogo nėra.

6) O kiek „N-os“ remia Dariaus-Girėno paminklo statybą, galima spręsti iš to, kad šis laikraštis nedėjo paminklo naujai surengtos Aviacijos Dienos (sp. m. 8 d.) skelbimų (reikalavo iš k-to nario lakuno Kieles atlyginti po pusantro dol. už colį) ir taip pat nė žodžio nedėjo apie spalį m. 28 d. rinkimą paminklo reikalui. O „T-nė“ ir kiti laikraščiai mielai deda straipsnius paminklo reikalui.

Butų padariau, jei atskirus asmenis puolantieji straipsniai būtų pasirašomi. Tuo atveju įvairūs šmeižtai žymiai sumažėtų. P. Jurgėla.

„DARBININKAS“ VIS DAR NERVUOJASI.

Jau buvau rašęs „Tėv.“ Nr. 43 apie nelemtus katalikiško „Darbininko“ kenkimus busimam transatlantiniam lakunui J. Janušauskui, kuris karžygiškai yra pasirošęs savo jėgomis ateinančių pavasarį pasiekti mūsų tėvynę Lietuvą Dariaus-Girėno pėdomis.

„Darb.“ 82 Nr. vėl koks tai rytietis ir dar buk vilnietis (užtikrinu jog iš pavergtos krašto kilęs lietuvis negalėtų būti lietuviškų reikalų išgama), neturėdamas sveikų ir naudingų faktų vėl kimba juodimis ir nekrikščioniškomis melagystėmis prie naujo pasirūžėlio lakuno J. Janušausko ir sykiu prie kokių ten socialistų ir ypač Transatlantinės Sąjungos. Visi gerai žinome, jog tų lietuviškų socialistų yra labai mažai ir visos Aviacijos Dienas, kurios jau buvo surengtos ir dar rengiamos, vykina ne socialistai, bet daugiausia įvairių įsitikinimų žmonės ir net katalikiški darbuotojai lietuvių gelbstint mūsų inteligentams, veikėjams, darbuotojams ir profesionalams.

„Darbininko“ prasta katalikybė, kad tarp lietuvių kerštą, nesutikimą palaikyti, brolybę,

meilę neigti. Jei jau Transatlantinė Sąjunga sudaryta (ir ne iš vieno socialistų, kaip „Darb.“ klaidingai tikrina, bet iš katalikų, tautininkų ir socialistų), tai antrojo transatlantinio skridimo užmanytojams, steigėjams gal geriausia ir pasirodė įsteigti sąjungą, ją inkorporuoti ir geriau prižiūrėti patį skridimą, o svarbiausia finansus. Transatlantinė Sąjunga įsigijus transatlantinį lėktuvą, jį galės ir kontroliuoti, ar Lietuvai padovanoti, ar naudoti ateičiai, kitiems skridimams. Čia jau kiekvienam aišku, jog toks darbas, kaip su manytas drašuolio J. Janušausko ir paremtas chikagiečių veikėjų, yra naudingas ir reikalingas kiekvienam paremti, kad antras transatlantinis skridimas ateinančių pavasarį tikrai įvyktų ir Amerikos lietuvių ir sykiu mūsų tėvynę Lietuvą dar didesnę garbę įgautų.

Nors „Darbininkas“ su savo pasekėjais ir kažin kiek kenks bet Amerikos lietuvių darbo nesutrukdys. Visi atsimename kaip po karui chikagiečiai tautininkai sumenė nuliėti varpą ir padovanoti Lietuvos respublikai. Katalikai su bolševikais kenkė įvairiais būdais, taip panašiai, kaip dabar kenkia antram skridimui į Lietuvą, bet nieko nepakenkė. Amerikos lietuvių Laisvės Varpas laikinio sostonėje didžiulės iškilmės, šventės skambina, gaudžia, laisvę, meilę ir žmoniškumą skelbia. Taip panašiai ir dabar

išeis: Amerikos lietuvių antro transatlantinį skridimą į Lietuvą įvykdins, o paskui „Darbininkas“ su savo mažu bureliu pasekėjų džiaugsis, kaip džiaugiasi iš Am. lietuvių dovanos — Laisvės Varpo.

„Darb.“ Nr. 82 pabaigoje str. „Nauja korporacija“ dar į antro skridimo reikalus įmaišyta kokia ten „Lietuvaitė“, kuri katalikiškais „žygiais“ nurodoma, jog tai vyriškis ir „tupi vienoj redakcijoje New York-e“. Tai šlykštus ir nekatalikiškas spėliojimas; visi mes žinome, jog New York'e randasi vieno viena lietuviška redakcija, tai „Tėvynės“ Redakcija. Nė „Tėvynės“ redaktorius P. Vitaitis, nė jo bendradarbis P. Bajoras pastaraisiais laikais Lietuvoje nesilankė. O kas skaitome laikraščius, tai matėme, jog toji „Lietuvaitė“ buvo Lietuvoje, patyrus lietuvių gyvenimo santykius, išpuodžius ir ji tų įspūdžių įgavus, parašė apie Dariaus-Girėno žygį ir amerikiečių lietuvių kai kuriuos trūkumus. Kasgi čia bloga? Amerikos lietuviams tik reikėtų pasimokyti ir ateityje tuos trūkumus pašalinti. Antro skridimo komitetas taip ir suorganizavo, kad nebūtų trūkumų ir visas darbas išeitų mums ir Lietuvai naudingas. Negražu pomas Vilnietis nesąmonės suopti ir nepamatuotus priekaištus į kitus asmenis svaidyti.

Dariaus-Girėno ir Janušausko Rėmėjas.

KLAIPĖDOJ BUS ĮSTEIGTAS KOMERCIJOS INSTITUTAS.

Lietuvoje iškilo reikalus steigti savo augstąją prekybos mokyklą. Pati mintis buvo pradėta svarstyti dar praeitais metais, o šių metų pavasary pasklydo žinia, kad augstoji prekybos mokykla (Komercijos Institutas) bus atidarytas Klaipėdoje šių mokslo metų pradžioje. Tačiau, pasiteiravus švietimo Ministerijoje pasirodė, kad komercijos institutas šiemet dar nebus atidarytas. Institutas neatidarytas šiemet tik dėl tinkamų patalpų stokos ir kitų kai kurių priežasčių.

Komercijos institutas jau tikrai bus atidarytas ir pradės veikti tik nuo sekantį mokslo metų pradžios. Ekonominis skyrius prie teisių fakulteto bus uždarytas, nes jo programa bus įterpta į instituto mokslo programą. Klaipėdiečiai šio įvykio laukia nekantraudami, nes, atsiradus jų tarpe studentijai, pagyvės miesto gyvenimas. Pagaliau, turint savo komercijos institutą bus išspręstas ir savų ekonomistų klausimas.

Šį rudenį Paryžiaus Politinių mokslų institutas į savo programą įtraukė ir eilę paskaitų apie Pabaltės valstybes. Apie Lietuvą paskaitas skaitys žymus prof. Anri de Monfor, kuris neseniai išleido didelę veikalą apie Pabaltės valstybes ir gavo už tą darbą augščiausią francuzų akad. pripažinimą.

KONSTITUCIJA

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

(Tąsa)

SKYRIUS „B“.

Lygus Mokesčiai Iki 65 Metų Amžiaus, o Po Tam Per Pusę Metesni.

Šis apdraudimo skyrius, į kurį gali įsirašyti kaip nauji taip ir seni nariai, nesenesni 60 metų amžiaus, skiriasi nuo Skyriaus „A“ tuomi, kad nariai šiame skyriuje moka vienodus mokesčius iki 65 metų amžiaus, o po tam tikrai vieną pusę mokamos mokesčių sumos iki mirčiai. Sekanti mokesčių lentelė yra pritaikinta šio skyriaus apdraudai sumoj \$1,000.00. Šio skyriaus apdraudos palidijimai, nuo \$500.00 iki \$5,000.00, bus išduodami ir mokesčiai imami proporcingai tos lentelės ratom.

Amžius	Mėnesinė mokeskis	Bertaininė mokeskis	Pusmetinė mokeskis	Metinė mokeskis
16	\$1.20	\$3.57	\$7.08	\$13.48
17	1.23	3.65	7.23	13.77
18	1.25	3.73	7.38	14.06
19	1.28	3.81	7.55	14.38
20	1.31	3.90	7.72	14.71
21	1.34	3.99	7.91	15.06
22	1.38	4.09	8.10	15.43
23	1.41	4.19	8.31	15.82
24	1.45	4.30	8.52	16.23
25	1.49	4.42	8.75	16.67
26	1.53	4.54	8.99	17.13
27	1.57	4.67	9.25	17.61
28	1.62	4.80	9.52	18.13
29	1.67	4.95	9.81	18.68
30	1.72	5.11	10.12	19.27
31	1.77	5.27	10.44	19.88
32	1.83	5.44	10.78	20.54
33	1.89	5.63	11.15	21.23
34	1.96	5.83	11.54	21.99
35	2.03	6.04	11.96	22.78
36	2.11	6.26	12.41	23.63
37	2.19	6.50	12.88	24.53
38	2.27	6.76	13.39	25.51
39	2.37	7.04	13.94	26.56
40	2.47	7.33	14.53	27.67
41	2.58	7.65	15.16	28.88
42	2.69	8.00	15.84	30.17
43	2.81	8.37	16.57	31.57
44	2.95	8.77	17.37	33.09
45	3.10	9.20	18.23	34.72
46	3.26	9.68	19.17	36.51
47	3.43	10.19	20.18	38.44
48	3.62	10.75	21.30	40.57
49	3.82	11.36	22.51	42.88
50	4.05	12.03	23.84	45.41
51	4.30	12.77	25.31	48.20
52	4.57	13.59	26.93	51.29
53	4.88	14.50	28.72	54.71
54	5.22	15.51	30.73	58.53
55	5.60	16.65	32.99	62.83
56	6.04	17.94	35.55	67.71
57	6.54	19.42	38.48	73.29
58	7.11	21.13	41.86	79.74
59	7.79	23.14	45.84	87.31
60	8.59	25.53	50.57	96.33

SKYRIUS „C“.

Mokesčiai Sumokami Per 20 Metų, Su Dvejoja Pinigų Atsiėmimo Teise Po To Laiko.

Į šį apdraudimo skyrių gali įsirašyti kaip nauji taip ir seni nariai, nesenesni 50 metų amžiaus. Šio skyriaus nariai moka vienodus mokesčius, pagal įstojimo ar persikėlimo amžių, per dvidešimt metų, ir tada visiškai sustoja mokėti. Apdraudą gauna pasilpėgavai nariai mirus. Po dvidešimties metų mokesčių darys turi teisę pasirinkti vieną iš sekančių:

a) Atsiimti pilną piniginių rezervą, nurodytą apdraudimo palidijime; arba
b) Mokėti duokles toliau per tokį laiką, koks apdraudimo palidijime yra nurodytas ir pasibaigus tam laikui, atsiimti pilną apdraudimo palidijimo vertę.

Sekanti mokesčių lentelė yra pritaikinta šio skyriaus apdraudai sumoj \$1,000.00. Šio skyriaus apdraudos palidijimai, nuo \$500.00 iki \$5,000.00, bus išduodami ir mokesčiai imami proporcingai tos lentelės ratom.

Amžius	Mėnesinė mokeskis	Bertaininė mokeskis	Pusmetinė mokeskis	Metinė mokeskis
16	\$1.82	\$5.42	\$10.74	\$20.46
17	1.85	5.51	10.91	20.78
18	1.88	5.59	11.08	21.11
19	1.91	5.69	11.27	21.47
20	1.95	5.78	11.46	21.82
21	1.98	5.89	11.66	22.21
22	2.02	5.99	11.87	22.60
23	2.05	6.10	12.08	23.01
24	2.09	6.21	12.31	23.44
25	2.13	6.33	12.54	23.89
26	2.17	6.46	12.79	24.36
27	2.21	6.58	13.04	24.84
28	2.26	6.72	13.30	25.34
29	2.31	6.86	13.59	25.88
30	2.36	7.00	13.88	26.43
31	2.41	7.16	14.18	27.01
32	2.46	7.32	14.50	27.61
33	2.52	7.48	14.83	28.24
34	2.58	7.66	15.18	28.91
35	2.64	7.84	15.54	29.60
36	2.70	8.04	15.92	30.33
37	2.77	8.24	16.32	31.09
38	2.84	8.45	16.74	31.89
39	2.92	8.67	17.18	32.73
40	3.00	8.91	17.65	33.61
41	3.08	9.15	18.13	34.54
42	3.17	9.41	18.65	35.52
43	3.26	9.69	19.20	36.57
44	3.36	9.98	19.77	37.66
45	3.46	10.29	20.38	38.82
46	3.57	10.61	21.02	40.04
47	3.69	10.96	21.71	41.36
48	3.81	11.32	22.43	42.73
49	3.94	11.72	23.21	44.21
50	4.08	12.13	24.03	45.77
51	4.23	12.57	24.90	47.42
52	4.39	13.04	25.82	49.19
53	4.55	13.54	26.82	51.08
54	4.73	14.07	27.87	53.09
55	4.93	14.64	29.00	55.24
56	5.13	15.25	30.22	57.56
57	5.35	15.91	31.51	60.02
58	5.59	16.61	32.91	62.68
59	5.84	17.37	34.40	65.53
60	6.12	18.18	36.02	68.60

SKYRIUS „D“.

Lygus Mokesčiai Iki 60 Metų Amžiaus — Tada Pilna Apdraudimo Suma Išmokama.

Į šį apdraudimo skyrių gali įsirašyti kaip nauji taip ir seni nariai, nesenesni 50 metų amžiaus. Šio skyriaus nariai moka vienodus mokesčius iki 60 metų amžiaus, ir tada aplaiko pilną apdraudimo sumą. Sekanti mokesčių lentelė yra pritaikinta šio skyriaus apdraudai sumoj \$1,000.00. Šio skyriaus apdraudos palidijimai, nuo \$500.00 iki \$5,000.00, bus išduodami ir mokesčiai imami proporcingai tos lentelės ratom.

Amžius	Mėnesinė mokeskis	Bertaininė mokeskis	Pusmetinė mokeskis	Metinė mokeskis
16	\$1.50	\$4.47	\$8.85	\$16.85
17	1.55	4.60	9.10	17.34
18	1.59	4.73	9.38	17.86
19	1.64	4.88	9.67	18.41
20	1.69	5.04	9.98	19.00
21	1.75	5.20	10.30	19.62

22	1.81	5.38	10.65	20.29
23	1.87	5.57	11.03	21.00
24	1.94	5.76	11.42	21.75
25	2.01	5.98	11.85	22.57
26	2.09	6.21	12.30	23.43
27	2.17	6.46	12.79	24.36
28	2.26	6.72	13.31	25.35
29	2.36	7.00	13.88	26.43
30	2.46	7.31	14.48	27.58
31	2.57	7.64	15.14	28.83
32	2.69	8.00	15.85	30.19
33	2.82	8.39	16.62	31.65
34	2.96	8.81	17.46	33.25
35	3.12	9.27	18.36	34.98
36	3.29	9.77	19.36	36.88
37	3.47	10.33	20.46	38.97
38	3.68	10.94	21.67	41.27
39	3.91	11.61	23.00	43.80
40	4.16	12.35	24.48	46.62
41	4.44	13.19	26.12	49.76
42	4.75	14.12	27.97	53.28
43	5.11	15.17	30.06	57.26
44	5.51	16.37	32.43	61.78
45	5.97	17.74	35.15	66.96
46	6.50	19.33	38.29	72.94
47	7.13	21.18	41.96	79.92
48	7.86	23.37	46.29	88.18
49	8.75	25.99	51.50	98.09
50	9.83	29.20	57.85	110.19

SKYRIUS „E“.

Lygus Mokesčiai Iki 65 Metų Amžiaus — Tada Pilna Apdraudimo Suma Nariui Išmokama.

Į šį apdraudimo skyrių gali įsirašyti kaip nauji taip ir seni nariai, nesenesni 55 metų amžiaus. Šio skyriaus nariai moka vienodus mokesčius iki 65 metų amžiaus, ir tada aplaiko pilną apdraudimo sumą. Sekanti mokesčių lentelė yra pritaikinta šio skyriaus apdraudai sumoj \$1,000.00. Šio skyriaus apdraudos palidijimai, nuo \$500.00 iki \$5,000.00, bus išduodami ir mokesčiai imami proporcingai tos lentelės ratom.

Amžius	Mėnesinė mokeskis	Bertaininė mokeskis	Pusmetinė mokeskis	Metinė mokeskis
16	\$1.36	\$4.06	\$8.04	\$15.31
17	1.40	4.16	8.24	15.70
18	1.44	4.27	8.46	16.11
19	1.48	4.39	8.69	16.55
20	1.52	4.51	8.93	17.01
21	1.56	4.64	9.19	17.50
22	1.61	4.78	9.46	18.02
23	1.66	4.92	9.75	18.57
24	1.71	5.08	10.06	19.16
25	1.76	5.24	10.38	19.78
26	1.82	5.42	10.73	20.44
27	1.89	5.60	11.10	21.15
28	1.95	5.80	11.50	21.90
29	2.02	6.02	11.92	22.70
30	2.10	6.24	12.37	23.56
31	2.18	6.48	12.85	24.47
32	2.27	6.75	13.37	25.46
33	2.36	7.03	13.92	26.51
34	2.47	7.33	14.52	27.65
35	2.57	7.65	15.16	28.87
36	2.69	8.00	15.85	30.19
37	2.82	8.38	16.60	31.62
38	2.96	8.79	17.41	33.17
39	3.11	9.24	18.30	34.85
40	3.27	9.72	19.26	36.68
41	3.45	10.25	20.31	38.68
42	3.64	10.83	21.46	40.87
43	3.86	11.47	22.72	43.28
44	4.10	12.17	24.12	45.94
45	4.36	12.96	25.67	48.89
46	4.65	13.83	27.39	52.18
47	4.98	14.80	29.32	55.85
48	5.35	15.90	31.49	59.99
49	5.77	17.14	33.95	64.69
50	6.24	18.56	36.76	70.03
51	6.79	20.19	39.99	76.17

LIETUVIAI AMERIKOJE

MAR-LIN, PA.
Sodai žydi.

Per porą mėnesių čia obelys ir vyšnios žydėjo. M. Luckos ir M. Margevičiaus obelys turėjo po 40 žiedų sukravę ir visi buvo užsimėgę, bet spalio 14 d., ištikus šalnei, daugelį žiedų sunaikino. Kurie pasiliko — dar žydi. Žmonės iš to daro spėjimus, kad sodų žydėjimas reiškia busiančią šaltą žiemą. Tačiau sulig mano patyrimo, jei sodai rudenį žydi, tai žiema būs lengva ir sekanti vasara derlinga.

Bedarbiai „Dirba“

Nors anglies kasyklos čia nedirba, bet bedarbiai, butlegeriaudami, „dirba“ ir jie nesupėja tiek anglių prikasti, kiek būtų galima parduoti. Trokai atvažiuoja net iš Philadelphia, New Yorko, Baltimorės ir kitur ir karskina į bedarbių duris, klausinėdami, ar neturi anglių pardavimui, nes pas anglių kasyklas už taip vadinamą „chestnut“ anglių toną reikia mokėti po \$9.45, o bedarbiai parduoda už \$5.75 ir dar magaryčių keletą svarų ant tono užpila.

Idomus Vaizdai.

Nebūtų pro šalį, jei čia atvyktų koks krutamųjų paveikslų filmuotojas. Jis galėtų nuostabių paveikslų padaryti ir vėliau juos dideliuose teatruose parodyti. Miestiečiai galėtų pamatyti, kaip čionaitiniai žmonės-bedarbiai augstuose kalnuose medžius kerta, krantus kasa, kad galėtų trokai įvažiuoti ir išvažiuoti. Jie padaro į žemę skyves, siekiančias iki 60 pėdų. Anglis vieni traukia į viršų virvėmis, kiti turi įsitaistę vindus ir net gazuolius va romus motorukus. Trys vyrai per dieną prikaša iki trijų tonų. Bet, su paprastais prietaisais, kol anglį išva'o, tai jį per kastuvą turi pereiti kokius keturis sykius.

Bedarbių-Policijos
Susirėmimai.

Buna dažnų bedarbių su kompanijos policija susirėmimai, bet policija, paprastai, pralaimi. Apie 6 mylios nuo čia kaimely Silverton kompanijos policija išmetė vieną bedarbį iš stubos. Tai padarė netodel, kad jis nemoka rendos, bet todėl, kad anglimi butlegeriuoja. Išlupo stubos langus, duris ir rakandus į lauką išmėtė. Apie tai išgirdę, bedarbiai apsupo policiją ir privertė, kad padarytą žalą atitaisyti, tai yra duris, langus sudėti ir rakandus į stubą sumesti. Apie tai išgirdus, kompanija atsiuntė valstijos policiją, bet ši pareiškė, kad užsilaukanti neutrališkai ir kad žmogus turi stubą gyventi.

Bedarbių Organizacija

Bedarbiai turi savo organizatrių, kuris juos organizuoja į „butlegerių uniją“. Teko girdėti, kad netrukus bus butlegerių unijos didelė paroda. Unija turi sekamus nusistatymus: 1) Nebėgti nuo kompanijos policijos, bet apie tai duoti žinią kitiems bedarbiams; 2) Skylė mainose turi but kasama 40 pėdų atstumo nuo kitos skylės; 3) Į skylę dirbti gali eiti tik tas, kuris turi tam darbe prityrimą; 4) Kuris neturi diplomo-cerifikato, liudinčio, jog jis yra kvalifikuotas angliakasy, be patyrimo angliakasio negali dirbti, nes tokiu būdu atstina daug nelaimių ir pridaro nesmagumų; 5) Negali užimti kito darbo, nepaisant to, kad jis ir stipresnis už kitą; 6) Už ang-

lies ar įrankio pavogimą vogikas turi but baudžiamas.

Rugiapūtės Vaizdai.

Tuli, važiuodami viešaisiais keliais, net sustoja ir tėjia, kaip mažiukai vaikai ir moteris, susiriusę į pundelius ar sudėję gurbeliuose neša savo duonpelniam valgyti. Išrodo, lyg kokia rugiapūtė Lietuvoje. O jei kada patinka kokia nelaimė, tai tada neužtenka keturių ar penkių policistų tvarką daryti; tuomet žmonių privažiuoja pilna giria. Visi domisi nelaimė.

Bedarbiams Pavojus

Nors tokiu būdu, butlegeriaudami, bedarbiai šiek-tiek užsidirba, bet iš kitos pusės jiems grėsia ir pavojus. Beveik kožnas bedarbis užsiregistravęs iš valdžios pašelpos, o inspektoriai vaikščioja ir klausinėja, ar kuris nekasa anglių. Ir jei tik kurį sužino kasant ir parduodant — sustabdo pašelpą arba pusiau nukerta. To reikšmė iki kol dar tik žiedai. Ateity, tikiau, bedarbiai bus smarkiau persekiojami ir baudžiami.

„Special Water Takai“

Net iš tolimų miestų žmonės turi šioje apylinkėje nusipirkti žemių plotus. Tuli šios apylinkės valdininkai tiems žemės plotams uždėjo „speciales vandens takas“. Vietiniai gyventojai prieš tai subruzdavo ir susirinkime išrinko komisiją šį reikalą ištirti. Į komisiją įėjo A. J. Banišauskas, L. Savinskis, M. Margevičius ir S. Dalgio. Reikalas atsidūrė teisme ir teismas tuo viršininkų elgėsiu net nusistebėjo. Tie viršininkeliai, be žmonių valios, sumanė pasipinigauti. Todel teismas jiems gana smarkiai uždrožė per nosis. Kai kurie net ir iš viršininkystės išduokėjo.

Kai mokėsite 1933 metų takas, tai tų „Special Water“ takų nemokėsite. O jei kurie jau mokėjote, pareikalaukite, kad jums pinigai būtų atgal sugrąžinta.

A. J. Banišauskas.

ST. LOUIS, MO.
Apie Siuvėjų Streiką.

Streikų banga užpludo visą šalį. Ta banga nepalieka ir St. Louiso. Jau bus kokie trys mėnesiai, kai nekurių industrių jį darbininkai streikuoja. Tiek laiko streikuoja ir siuvėjai. Tiesa, vieni jų jau susitaikė, bet kiti dar streikuoja.

Streikams kilus, atsirado daugybė ir skebų. Ypač apgai; letina, kad skebų eilėse yra ir lietuviai. Tokiems lietuviams sarmata! Tarpe skebų ir streikininkų kai kada įvyksta susirėmimų ir neseniai vieną skebą persovė. Skebajaučias reikia pavadinti tamsunais, nes jie tokiu būdu stoja prieš darbininkų kovą ir kenkia jų buvį pagerinti.

Gera būtų, kad mūsų vienuoliai bent kada susiprastų ir tokiais prastos rūšies darbais neužsimintų, nes tai lietuviams jokios garbės nedaro. Streikininkas.

PHILADELPHIA, PA.

Prasant Lietuvos Aero Kliubui, Kaune, Lietuvoj, priduoti visas galimas žinias iš mūsų kolonijos veikimo a. a. Dariaus Girėno transatlantinio finansavimo reikalų jų monografijai leisti, Vilniui Vaduoti Sąjunos komitetas pasižadėdamas tai padaryti, šiuo kviečia Philadelphia lietuvius ir tuos gerus žmones, kurie dalyvavo parengimuose rugsėjo 11 d., 1932, „Vytauto Parke“ ir vė-

liaus vasario 18 d., 1933, Liet. Muzikalėj svetainėj, „Dariaus Girėno“ balliujė gegužės 14 d., 1933, „Likite Sveiki“ piknike, „Vytauto Parke“ ir po įvykusios katastrofos rugsėjo 10 d., 1933, Liet. Muzikalėj salėj „Gedulos Dienoje“ ir rugsėjo 17 d. „Vytauto Parke“.

Todel prašome visų tų lietuvių, kurie prisidėjo kokių nors būdu finansavimui žuvusių lakunų ar tai darbu ar pinigais ar šiaip aukomis, pareikšti savo jausmus ir nuomonę a. a. Dariaus-Girėno reikalui. Gal turėsite su jais kokių pasikalbėjimų, jus aplankę asmeniškai, turite nusiėmę su jais paveikslus ir tt., viskas būtų reikalinga gauti. Iškarpa iš visokių laikraščių pirm išskridimo ir sutikus jiems garbingą mirtį, jų paveikslai, labai pagėdaujami. Kaip jautėtės lakunams pirmu syk pribuvus „Vytauto Parkan“, jų sutikimas, pasimatymas, susipažinimas, skatavimas su jais ore ir paskutinis su jais pasimatymas ir atsisveikinimas? Rašyti galite eilėnais ar proza lietuvių ar anglų kalbomis. Laikas duodamas iki lapkričio 25 d., 1933. Siųskite:

Z. Jankauskas, VVS. rašt.,
538 N. 12-th Street,
Philadelphia, Pa.

PITTSBURGH, PA.

5-tas Srašas Aukavusių Liet. Kambario Fondan.

(Nuo liepos 18 d., 1933 m. iki spalio 4 d., 1933 m.)

Augustauskas A., Dayton, Ohio	-----	\$1.00
Bany A., per B. K. Balutį, Lietuvos Psiuntinybė Washingtone	-----	5.00
Baržinskis A. J., Chicago	-----	5.00
Bartis F., Chicago	-----	5.00
Dabravalskis J. D., Chicago	-----	2.00
Dargis J., Chicago	-----	2.00
Dulakis N., Chicago	-----	1.00
Gribsienė P., Chicago	-----	.50
Grigicjus A., Dayton, O.	-----	1.00
Grigalunas J., Chicago	-----	5.00
Gudolītė E. M., Chicago	-----	1.00
Jasikas A., Chicago	-----	1.00
Kazmer P. J., Chicago	-----	1.00
Kučinskas L., Chicago	-----	10.00
Kulturos Ratelis Chicago	-----	10.00
Lacewicz S. D., Chicago	-----	1.00
Liernatawicz A., Chicago	-----	2.00
Lietuvių Piliiečių Moterų Kliubas, Soho-Pittsburgh	-----	270.00
Lithuanina University Club, Chicago	-----	10.00
Lovicks S., Chicago	-----	5.00
Mackiewicz J., Chicago	-----	5.00
Malelo P. K., Chicago	-----	1.00
Marshall G., Pittsburgh	-----	.50
Marshall L. A., Pittsburgh	-----	.50
Masulis A. N., Chicago	-----	1.00
Masiskas P., Chicago	-----	1.00
Palak M., Chicago	-----	1.00
Petraskas S., Chicago	-----	2.00
Puzereckis R., Chicago	-----	1.00
Rokaitis J., Chicago	-----	1.00
Roman S., Chicago	-----	.50
S.L.A. 208 kp., Chicago	-----	25.00
Sakalas J., Dayton, O.	-----	1.00
Šimkus F., Chicago	-----	1.00
Stankus P., Chicago	-----	1.00
Stulgen A., Chicago	-----	.50
Vozbutas A., Chicago	-----	1.00
Vailokaitis J., Kaunas, Lietuva	-----	50.00
Vizbaras J., Chicago	-----	1.00
Zaker K., Chicago	-----	.25
Zura J., Chicago	-----	1.00

Viso — \$424.75

Pirmiau paskelbta \$976.05

Viso — \$1,400.80

BINGHAMTON, N. Y.

Aviacijos Diena Pavyko. Pas mus lakunas Janušauskas-James savo lėktuvu atskrido iš Scranton, Pa. lapkričio 3 d. Jį pasitiko J. Bučinskas, J. Charna, inž. B. Čižauskas ir vietos amerikonių spaudos atstovai. Tos pačios dienos vakare, pas ponį Belazariene,

surengta draugiška vakarienė susipažinimui su lakunu. Po vakarienės prasidėjo kalbos. Visų pirma pirmininkas, p. B. Balčikonis, pasakė atitinkamą kalbą Lietuvių Aviacijos Dienos reikalui. Po to kalbėjo lakunas Janušauskas apie orlaivininkystę. Jo kalba buvo įdomi.

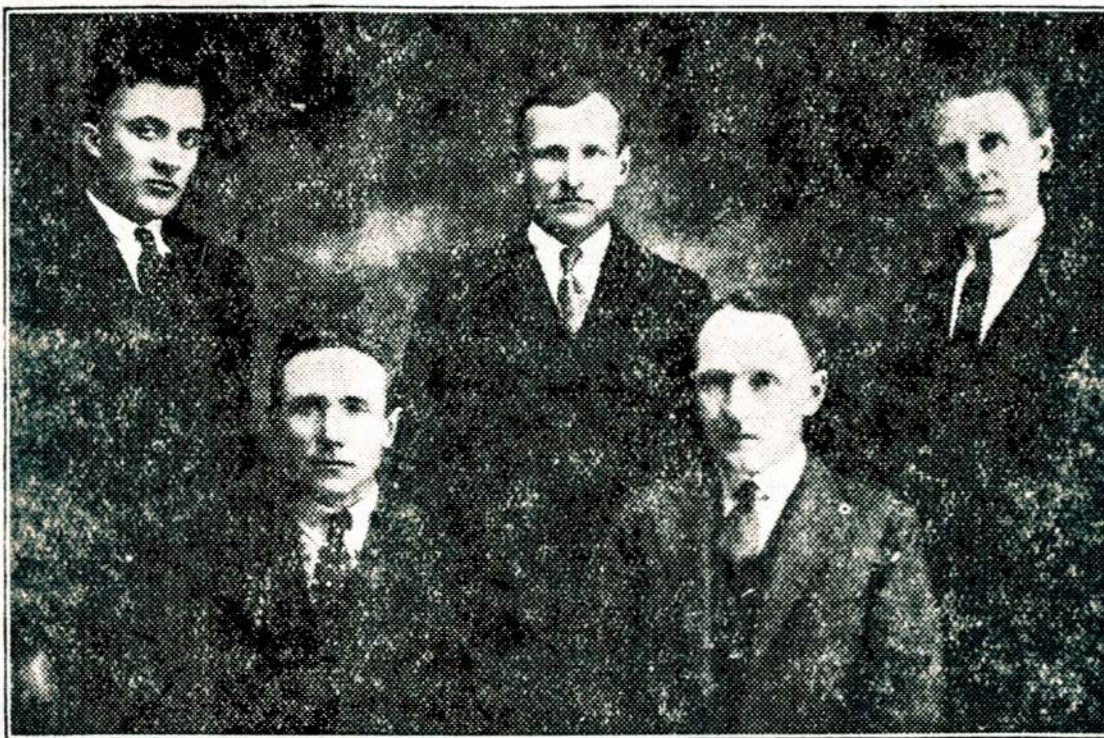
Sekamą dieną p. Janušauskas kalbėjo iš Arlington viešbučio radio stoties, trumpai ir tiksliai nušviesdamas Aviacijos Dienos svarbą.

Nors Binghamtono lietuvių kolonija yra maža ir nors lapkričio 5 d., kuomet įvyko Lietuvių Aviacijos Diena, oras bu-

vo gana šaltokas — parengimas, galima sakyti, pavyko gerai: žmonių susirinko pusėtinai daug ir, atmokėjus visas Aviacijos Dienos išlaidas, pelno liko \$160.00. Norinčių pasikraidyti ore buvo tiek daug, kad p. Janušauskas ir kitas lakunas vos tegalėjo visus patenkinti.

Pasibaigus parengimui atvirame ore, visa valdyba, lakunas ir darbininkai, kurie dirbo aviacijos lauke, susirinko pas poną J. Mikeliūną. Čia ponas Mikeliūnienė visus pavaišino skaniais valgiais. Už tai jai priklauso didelis ačiū.

M. Balčaitis.

Kupiškio Skyriaus Valdyba

Iš kairės į dešinę sėdi — Kazys Ječius, sekretorius ir Petras Vaitiekunas, pirmininkas. Stovi — M. Jodviršys, P. Gura ir J. Apšėga.

Atsišaukimas Kupiškėnų Reikalais

Jum jau yra žinoma iš laikraščių pranešimų — kas buvo veiklama, kas nuveikta ir kas veiklama dabar per Etinės Kultūros Draugijos Kupiškio skyrių. Įrengtas knygynas; skyrykla; beveik kas savaitę rengiama paskaitos, pamokos kaimiečiams; nupirktas žemės plotas laisviems kapams, tik dar nepagražinta, nepadalinta — mat trūksta pinigų.

Et. Kult. Draugijos, Kupiškio skyrius, kad prideramai sutikti ir iškilmingai paminėti savo gyvavimo pirmą dešimtmetį jos apšvietos ir kultūros kučinskas L., Chicago — 10.00 Kulturos Ratelis Chicago 10.00 Lacewicz S. D., Chicago 1.00 Liernatawicz A., Chicago 2.00 Lietuvių Piliiečių Moterų Kliubas, Soho-Pittsburgh 270.00 Lithuanina University Club, Chicago 10.00 Lovicks S., Chicago 5.00 Mackiewicz J., Chicago 5.00 Malelo P. K., Chicago 1.00 Marshall G., Pittsburgh .50 Marshall L. A., Pittsburgh .50 Masulis A. N., Chicago 1.00 Masiskas P., Chicago 1.00 Palak M., Chicago 1.00 Petraskas S., Chicago 2.00 Puzereckis R., Chicago 1.00 Rokaitis J., Chicago 1.00 Roman S., Chicago .50 S.L.A. 208 kp., Chicago 25.00 Sakalas J., Dayton, O. 1.00 Šimkus F., Chicago 1.00 Stankus P., Chicago 1.00 Stulgen A., Chicago .50 Vozbutas A., Chicago 1.00 Vailokaitis J., Kaunas, Lietuva 50.00 Vizbaras J., Chicago 1.00 Zaker K., Chicago .25 Zura J., Chicago 1.00

leisti rankas ir atsakyti nuo gražaus ir tikslaus kultūrinio darbo. Taip ir su Liaudies Namo statyta? Jei nepasisėk vienam atsiekti to tikslo, tai tas dar neturime, kad to negalima bus atsiekti kitiems. Pasimokinus iš klaidų padarytų ir pamokas darba rimtai ir prisirėngus tikrai bus galima tikslą atsiekti. Taip kaip jau yra nuveiktos ir nugalėtos kliutys ir sunkenybės tvėrime ir daugiame Etinės Kultūros Draugijos skyrių ir įsigijimo organo „Laisvamanis“; rengime paskaitų-pamokų kaimiečiams; uždejam knygyną ir skaityklą skyryuose, taip lyginai bus nugalėtos kliutys ir sunkenybės statyme liaudies namo.

Tik atsidėjusiai ir su ištverme stumkime darbą pirmyn. Kad darbas sektųsi ir kad apčiuopiamas pasekmes galima būtų matyti, reikia pirmiausiai štai kas padaryti: Kiekvienoje Amerikos lietuvių kolonijoje, ypač kur randasi nors vienas kupiškėnas, tuojau sutverti Etinės Kultūros Draugijos, Kupiškio Skyriaus Rėmėjų komitetą, kuris susidėtų mažiausiai nors iš trijų narių. Susitvėrus tokiame komitete, reikia surašyti komiteto narių vardus pavardes ir kiekvieno komiteto nario adresą ir tąjį surašytą tuojau pasijusti centram, Petri Vaitiekunui, pirmininkui Et. Kult. D.-jos Kupiškio skyriaus — Kupiškis, Maironio gatvė, num. 16, Lithuania. Nuorašą komiteto surašyti prisiųskit man žemiau paduotu antraštu.

Na, ir pradėkit darbą. Kaip tik surinkus komitetą nors \$5, nelyklyt pinigų pas save, — tuojau siųskit pašto perlaida stačiai centram, Petro Vaitiekuno vardu Kupiškį arba nam.

Visos gautos aukos per narį, nevilkinant bus pasiųstos centram ir aukautojų pavardės visai laikraščiuose bus paskelbtos. Darbas dirbamas ir laukiam nuo brolių ir seserų lietuvių aukų.

Dr. A. L. Graičunas,
3310 S. Halsted Street,
Chicago, Illinois.

GYVENIMO RUOZAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

M O K Y K L A

Viešojo mokykla —
Kampinis akmuo
Valstybinio namo.

Šios dienos Lietuvos jaunuolis-mokslaeivis — ateities Lietuvos valdonas, tvėrėjas ir palaikytojas. Šiandien į pradinę mokyklą einančio vaiko veide nekaltas šypsena, ryt-poryt — disciplinuoto valdininko kieta kumštis arba kareivio šautuvas. Jo veide slepiasi mūsų protėvių darbai ir garbė, dar jaunoje širdy neisšivystę šviesesnės, laimingesnės ateities troškimai. Jis dar dabar nejaucia rūpesčių, nemigos vargų, kovos už paties savo buvį, už kalbos papročių išlaikymą ir tautos gynyką.

Tikrąjį tautinį darbą pradėjo mūsų pirmtakunai: Simanas Daukantas, Baranauškas, Valančius, kurių kelius pasekė aušrininkai Dr. J. Basanavičius, A. Vistalis, Dr. Piteris, Dr. Šiupas, Arminas ir visa eilė kitų — varpininkai Dr. V. Kudirkas, Macys, Adomaitis, Višinskas, Vaicaitis ir kiti tėvynainiai — kun. A. Burba, kun. V. Dembskis, kun. Milukas.

Prieš pat spaudos atgavimą Lietuvoje jau buvo nesuskaitytas burys tikrų tėvynainių kaip Lietuvoje, taip ir užsieny, o ypatingai Amerikoje P. Mikolainis, B. K. Balutis, Hartmanavičius, kun. Kaupas, kun. Kemėšis, V. K. Račkauskas. Pastarasis begaliniai daug yra prisidėjęs pakilimui literatūros ir lietuvių abelos kultūros bei Lietuvos nepriklausomybei iškovojimui daug dirbęs ir truso bei pinigų pridėjęs.

Vieni iš tų tautos vyrų mirė prieglaudose namuose, kitiems geros valios lietuvių aukojų po keletą dolerių kas metai jų palaikymui iki mirties; kiti, dar vos sulaukę viduramžio, netekę sveikatos be laiko išsiskyrė iš darbuotojų burio. Dar kiti paliešti ligos laukia paskutinių savo dienų. Perbėgus minutimi per pastaruosius penkis dešimtis metų, prisiminus tuos tautos darbuotojus nerandi nei vieno, kuris būtų gyvenęs per teklui. Mat, idealio žmogaus jau tokia dalis: „ant loskavos duonos“ savo dienas baigti. O kaip mūsų augantis jaunimas atsineš prie savo pirmtakų — jau šiandien pavyzdžiai pradeda rodytis.

Šitai amerikiečių patriarkas, Dr. Jonas Šliupas, dirbęs visą eilę metų — pirmiau studentu budamas Lietuvoje, vėliau Amerikoje, vos švystelėjęs Lietuvos nepriklausomybei, su visa šeima persikėlė Lietuvon gyventi. Kaip jis tenai priimtas? Jaunos Lietuvos jaunoji karta rašo jam, laiks nuo laiko, protokolus; jis areštuojamas, tasomas po teismus ir teisiamas; jam uždėdamos baudos ir tt. Už ką? Ar už kriminalų kokią praskaltimą prieš įstatymus? Ne! Už žodžio laisvę, už literatūrą...

P-as V. K. Račkauskas, tarnavęs visą savo amžių tautos reikalams, sudėjęs savo viską ką turėjo į kultūrinius darbus, buvęs valstybinį tarnyboj per dešimtis metų, dabar parsauktas iš užsienio ir įmestas į istorinį Kauno kalėjimą be jokio atsižvelgimo į jo sveikatos stovį.

Ar manote, kad p. Račkauskas yra papildęs kriminalų prasižengimą prieš Lietuvos įstatymus ar vyriausybę? Įtvygos, suvertimas svetimų žmonių kaltės, nedavimas pasiaiškinti. Pirmiausiai jis buvo nubaustas, o dabar eina tyrinėjimai, ar kaltas ar ne.

Kiti tautos darbuotojai jei netampomi po teismus, neraski jiems protokolai, nesodinami jie į kalėjimus — privalo tylėti, arba priešais savo norą girti viską, kas yra daroma.

Šitai dabartiniai lietuvių tautos reikalų tvarkytojai atsiņeša į vakar dienos tautos gelbėtojus. Kaip rytojaus dienos valdovai pažiūrės į mūsų pirmtakų darbus, rodos, jau dabar galima numatyti.

Kokioje dvasioje dabar jaunimas auklėjamas — nesunku pastebėti, o pradinės ir augštesnės mokyklos iškiepyta dvasia pasilieka visą amžių. Su nedideliu išėmimu tie, kurie baigia augštesnius mokslus, apsipajįsta su pasaulio istorija, pradeda patys už save kalbėti, neleidžia kitiems už save galvoti, tampa revoliucionieriais, nes jie nesutinka su mokyklose įkaltomis nuomonėmis.

Vienok reikia džiaugtis, kad Lietuva turi savo valstybines mokyklas. Iš valstybinės viešosios mokyklos galima tikėtis geresnių valstybės piliiečių, negu iš privačių sektantiškų mokyklų.

Šioje šaly viešosios mokyklos paremtos valstybiniais demokratiniais principais. Nėra abejonės, kad Lietuvos liaudies mokyklos remiamos tais pačiais principais, koki yra pačios valstybės principai.

Ši šalis yra laisva su demokratiniais pamatais, delto, rodos, neturėtų būti jokio ginčo, o vienok viešosios mokyklos turi daug prieštaraujančių. Viešųjų mokyklų priešai, be atvangos, trokšta įsigyti kontrolę ant jų vien tik delto, kad netiki į Amerikos principus, netiki į žmonių vaklymosi būdą, netiki į konstitucinę tvarką, ant kurių tai principų pastatyta Amerikos viešojo mokykla.

Bet tiki ar netiki, turi pripažinti, kad mokykla yra pamatas valstybės. Ji išauklėja piliiečius tokioje dvasioje, kokia yra pati valstybė ir niekas to nusistatymo pakeisti negali tol, kol patys piliiečiai jo nepakeis.

Neveltui yra pasakyta, kad „kokie tėvai tokie ir vaikai“, arba „obuolys netoli nuo obelies ritasi“. Kokia valstybė, koki jos principai — tokia jos mokykla, toki ir jos piliiečiai išauklėjami.

Butų linkėtina, kad mūsų tėvynė Lietuva, per tiek amžių nešusi svetimų valstybių jungą, tiek iskentėjusi, tiek vargo mačiusi ir dabar tapusi nepriklausoma, savo jaunosios kartos auklėjimui valstybinę mokyklą pastatytų tikrais augštos civilizacijos pagrindais. Tuomet jos išauklėtas jaunimas nežūrėtų iš augsto į savo tuos brolius, kurie negali augštesnio mokslo pasiekti. Tokia mokykla galėtų išauklėti tikrus tėvynainius, kurie savo bočių pėdomis sektų.

VIETINĖS ŽINIOS

PASIKALBĖJUS SU LAKU- NU JANUŠAUSKU.

Lapkričio 9 d. atsilankė „Tėvynės“ redakcijon lakunas p. Juozas R. Janušauskas, kuris yra pasirijęs sekamą pavasarį skirsti be sustojimo iš New Yorko į Kauną, kad tuo budu pabaigus žuvusiųjų Dariaus ir Girėno žygį. Pasikalbėjus su p. Janušausku jauti, kad turi reikalą su inteligentišku, plačiai patyrusiu, drąsiu ir tvirtos valios lakunu. Labai atviras ir nuoširdus jaunas žmogus ir jis rimtai žiūri į visą reikalą su jo skridimu į Lietuvą surištą. Pareiškė malonaus pasitenkinimo, kad visos Amerikos lietuviai nuoširdžiai pritaria jo užmąnytam žygiui ir kur tik buvo surengtos aviacijos dienos, visur buvo sekmingos, nors jau ir netaip labai patogus rudens laikas tokiems parengimams.

Kadangi norintieji p. Janušausko skridimui pakenkti partizantai skelbia, kad jo skridimas vien biznio išskaitliavimais paremtas ir kad jo žygio finansavimui lėšų surinkimo kontrole yra pasiėmusi tik viena socialistų sriovė, tai buvo užklaustas p. Janušauskas ar tokie gandai yra teisingi? Jis nušlypojęs ramiai paaiškino sekamai:

Jei galima primesti mano sumanytam skridimui į Lietuvą biznišką išskaitliavimą, tai ir kiekvieno žmogaus kasdieninis gyvenimas biznio išskaitliavimais paremtas. Be paremimo biznio mes negalime menkiausio savo gyvenimo reikalo aprūpinti. Kas liečiai mano pasirijimo, tai jokių bizniškų išskaitliavimų neturiu ir jokių medžiaginių pėnų iš to nesiekiu ir nesitikiu gauti. Šitą rizikingą žygį atlikti esu pasirijęs vien lietuvių bės jausmu vaduodamasis ir savo tautos garbei. Taip pat esu giliai įsitikinęs, kad ir įkurtoji Amerikos Lietuvių Trans-Atlantinio Skridimo Sąjunga nesitiki jokių biznio su mano skridimo rėmimu padaryti, nes šis skridimas ne biznio pamatais paremtas.

Neteisingas primetimas, kad mano skridimą finansuoti yra pasiėmusi viena socialistų sriovė. Kuomet mane pasiekė skaudanti žinia, kad žuvo mūsų lakunai, tai labai tas mane sujaudino, nes velionį Darių gerai pažinojau ir labai jį branginau kaip gabų, sumanų ir patyrusį lakuną. Todel rimtai apsvairstęs nusprendžiau baigti žuvusiųjų lakunų kelionę, jei tam pri-tars Amerikos lietuviai ir mano pasirijimą finansiskai parems. Kadangi niekuomet ilgai laiką Chicagoje negyvenau, tai ir visuomenės prieky stovėčių žmonių tarpe pažinčių neturėjau. Su savo nusprendžiu skristi į Lietuvą pirmiausiai kreipiausi prie savo pažįstamo dar iš kariuomenės tarnavimo laiku — prie p. W. J. Kareivos. Jis mane pirmiausiai suvedė ir supažindino su „Draugo“ Redakcijos atstovais. Perstačiau jiems visą reikalą, kurį jie priėmė labai šaltai ir pažadėjo man į kelias dienas pranešti ką jie galės tuo reikalu pagelbėti. Išlaukęs virš savaitę laiko ir iš „Draugo“ Redakcijos jokių žinių nesulaukdamas, kreipiausi į „Naujienų“ Redakciją ir perstatęs visą reikalą p. Grigaičiui gavau iš jo pasižadėjimą, kad už savaitės laiko jįsai galės man galutinai pranešti ką „Naujienos“ galės šiuo reikalu pagelbėti.

Po savaitės laiko p. Grigaitis man pranešė, kad „Naujienos“ su kitais geros valios Amerikos lietuviais bandys ma-

no užmąnytą remti. Tuojaus buvo sudarytas preliminaris komitetas ir į porą savaitių surengta Chicagoje aviacijos diena, kuri buvo labai sėkminga ir skaitlingiausia lietuvių minia joje dalyvavo iš visų iki šiol buvusių parengimų Chicagoje. Po šio parengimo pasidarė sukalbesnis ir „Draugo“ redaktorius p. Šimutis ir viename susirinkime jau buvo susitarta sudaryti bendrą komitetą tokiu pagrindu: po keturis asmenis įeina į komitetą „Draugo“ ir „Naujienų“ atstovų, o sriovių ir trys asmenys įeina nepartinį lietuvių. Rodos, į antrą dieną p. Šimutis pranešė, kad jis dar turi pasitarti su savo sriovės vadais ir tik tuomet galės galutinai pasakyti ar sutiks katalikų sriovės atstovai dalyvauti tokiame bendrame komitete. Kadangi ruduo artinosi ir neatidėliojant darbas turėjo būti varomas pirmyn, tai sutarėme ilgiau darbo netrukdyti ir sudarytas komitetas iš dabar jame esančių asmenų. Bet visai neteisingas tikrinimas, kad socialistai tą komitetą kontroliuoja. Tik trys „naujieniečiai“ komitete yra iš devynių asmenų. Komitetą įeina žymus sandarietis p. Narvydas, žymi katalikų veikėja ponia Bytautienė. Komiteto išdėstas p. Mackevičius yra nepartinis, daugiau katalikų sriovės žmogus, negu kitos kuros sriovės pritarėjas. Taip kad komitetas susideda iš įvairių įsitikinimų rimtų žmonių, kuriems pirmoje vietoje rūpi mūsų tautos garbė. Pagaliau, mano supratimu, Chicagoje susidarys komitetas negali sumažinti nei padidinti kreditus kitų kolonijų lietuvių mano skridimui paremti. Kiek kuri kolonija paramos suteiks, tiek kiek viena kolonija kredito turės.

Tai tokį paaiškinimą p. Janušauskas patiekė. Pilnai sutinkame su p. Janušausku, kad jo žygio paremimui kiekviena kolonija tik tiek kredito sau sudarys, kiek aktualės paramos suteiks p. Janušausko skridimui, nežiurint kokie žmonės nevadovautų įsikūrusią Chicagoje ALTASS, kuri pirmutinę pradėjo rūpintis p. Janušausko skridimą finansuoti.

**NEW YORKO APYLINKĖS
JAUNŲJŲ MUZIKŲ
DEMĖSIU.**

Kaip pačiam New Yorke, taip ir New Jersey netoli New Yorko yra didelis skaičius lietuvių, ypatingai jaunimo, norinčio kultūringo užsiėmimo. Daug jaunimo abiejų lyčių mokinasi įvairiais muzikos instrumentais griežti. Kai kurie iš jų labai toli yra pažengę nymulėto instrumento vartojime, bet nedaug yra patekusių į didesnes grupes orkestrais vadinamas, kur desėtkai įvairiais instrumentais griežiančiųjų sudaro įspūdingą ir didingą garsų vienetą — orkestrą. Svetimtaučiai budiniai už mus kur kas turtingesni tokių orkestrų turi daug, bet mes, be šokių orkestrų, nieko rimtesnio ir didesnio neturime. Kol mes vieni neįstengsime tokių orkestrų sudaryti ir palaikyti, tenka glaustis prie kitų, bet ir tai sunkiai buna mūsų jaunimui prieinama. Dabar pasitaiko proga, kurią mes galime naudingai išnaudoti, tik reikalaujama nurodinti, kad lietuvių radio programa dar pagyvėjo. Pereitą kartą dainavo Lietuvos Dainą, jos solistė p. Liutkaitė ir pianu skambėjo p. Tamkiutis. Vedėjas Valaitis pranešė 41 jdomiausia Amerikos lietuvių, Lietuvos ir pasaulio žinia. Šie lietuvių radio programai prasideda kiek-

orkestras turi jau virš 60 narių vien tik iš ukrainiečių jaunimo — berniukų ir mergaičių. Kol kas orkestras susideda vien tik iš styginių instrumentų: smuikas, altas, cello ir kontrabasas. Kuomet styginis orkestras bus susitvarkęs kaip simfoninio orkestro pagrindas, tuomet bus įvedami ir pučiamieji muzikos instrumentai, įeiną į simfoninio orkestro sąstatą. Greitu laiku orkestras išaugs į 100 griežikų. Kadangi p. Hayvoronskas yra tos grupės ukrainų atstovas, kuri visoje Amerikoje ir Lietuvoje veikia prieš lenkų groboniškumą iš vien su lietuviomis, kadangi berengiant ateinančių pavasarį New Yorke vieną didelį lietuvių-ukrainiečių koncertą, tenka man su juo dažnai susitikti, tai jis pasiūlė man pranešti viešai lietuviškam jaunimui žinią, jog jis kviečia abiejų lyčių jaunuosius dalyvauti orkestre, kurie tik griežia iš gaidų smuiku, altu, cello ir kontrabasu. Visus ateinančius lietuvių maloniai priims ir širdingai pasveikins kaip orkestro dalyvius. Jokio užmokėsnio už mokslą nereikalaujama, vien tik griežiamųjų veiklų gaidų partiją įsigyti. Orkestre šale ukrainų kompozicijų bus griežiamos ir lietuviškos. Praktikos esti kas šeštadienis nuo 10:30 val. ryto „Ukrainų Name“, 217 East 6-th St., New York. Privaziavimas patogus.

Todel aš iš savo pusės patariu lietuviškąjam jaunimui tą progą išnaudoti ir savo gabumus orkestre išbandyti. Orkestras rengia koncertus ir turi daug linksmų kultūringai leidžiamų valandų. Nėvienas gubėsnųjų kiek laiko pagriežęs minėtame orkestre ir gavęs pritymą, gaus profesionalų orkestruose nuolatinį apmokamą darbą.

Jei kas norėtų orkestro klau-simę kokių žinių, tegul kreipiasi į patį kompozitorių-dirigentą adresu: Mr. M. Hayvoronski, 414 Knickerbocker Ave., Paterson, N. J.

**Juozas Žilevičius,
Laisvas Menininkas.**

KOSTIUMINIS POKILIS.

Visi nepamirškite ir ruoškitės atsilankyti į kostiuminį pokilį, kurį rengia Lietuvių Dailės-Meno Ratelis. Kurie myli, turės progos pasipuoti įdomiais kostiumais ir smagiai pasilinksinti su mūsų menininkais. Kurie nenorės kostiumuoti linksintis, tie galės atsilankyti paprastais rubais apsirėngę ir pasižiūrėti į kitus puošniais kostiumais apsirėngusius. Tai bus linksmas ir įdomus pokilis, kuris įvyks penktadienį, lapkričio 24 d., Knapp Mansion salėje, 554 Bedford Ave., Brooklyn.

Visi prašomi bilietus nusipirkti iš anksto, kuriuos galima gauti „Tėvynės“ Redakcijoje; pas S. Aleksį, 328 W. 36-th St., New York; pas J. Dumčią, Lietuvių Atletų Klubą, 168 Marcy Ave., Brooklyn; pas Helen Wise-Kulber, 317-84-th St., Brooklyn. Visus nuo širdžiai kviečiame atsilankyti.

Ratelio Narys.

LIETUVIŲ RADIO IŠ WHOM STOTIES.

Jono Valaičio vedama radio programa trečiadieniais iš 250 wattų (už trijų savaitių bus išsiųstos 500 wattų) stoties WHOM, penkis kartus toliau siekiančios už buvusią stotį, lietuvių radio programa dar pagyvėjo. Pereitą kartą dainavo Lietuvos Dainą, jos solistė p. Liutkaitė ir pianu skambėjo p. Tamkiutis. Vedėjas Valaitis pranešė 41 jdomiausia Amerikos lietuvių, Lietuvos ir pasaulio žinia. Šie lietuvių radio programai prasideda kiek-

vieno trečiadienio 7-tą val. vakare.

Kiekvieną kartą žinias ir skelbimus perduodamas p. Valaitis ragina klausytojus įsirašyti į SLA, didžiausią ir stipriausią lietuvių organizaciją Amerikoje. Patartina kiekvienam lietuviui šių lietuvių radio programų paklausti.

Radio Report.

NUMIRĖ ONA KAJAUSKIENĖ.

Po ilgokos ir gana sunkios ligos, lapkričio 8 dieną numirė Ona Kajauskienė-Kulbokaitė, plačiai žinoma biznietė ir S. L. A. 76 kp. nario Antano Kajausko žmona. Velionė buvo Amerikoje gimusi ir augusi ir dar jauna moteris, nes turėjo dar tik apie 33 metus amžiaus. Jaunesne budama, velionė Ona gana daug veikė Brooklyn lietuvių kultūrinės organizacijos, ypač chorose. Niekartą ji vaidino ir gana žymių veiklų pirmose rolėse. Prie to, velionė buvo labai šilpatinga ir malonaus budo. Prigulėjo prie SLA. 76 kuopos.

A. a. Ona Kajauskienė iškilmingai palaidota iš Šv. Jurgio parapijos bažnyčios Šv. Jono kapinėse lapkričio 11 d. Laidotuviams rūpinosi SLA. narys, graborius J. Garšva. Kaip į namus paskutinį kartą atsisveikinti, taip ir į kapus palydėti susirinko labai daug žmonių — velionės giminių, draugų, pažįstamų ir šilp geros valios lietuvių ir svetimtaučių.

Dideliam nuliudime velionė paliko savo vyrą, Antaną Kajauską, daug giminių ir draugų.

A. a. Onai Kajauskienei reikiame ramaus atsislo šaltose žemėlėje, o jos nuliudisiam vyrui ir giminiams širdingai užuojautą jų gyvenimo liudnijoje valandoje.

Reporteris.

DARIAUS-GIRĖNO ATMIN- TINIAI PASTO ŽENKLAI.

Mūsų didvyriškų lakunų finansinis sunkumas žymiai palengvino Lietuvos oro pašto markutės su antspauda ant kiekvieno pašto ženklelio.

DARIUS-GIRĖNAS

New York—1933—Kauas.

Taš antspaudavimas buvo padarytas š. m. birželio mėn. 6 d. New Yorke, tam tikrą aktą surašant.

Nežymus kalbamų pašto ženklelių likutis, Lietuvos Pašto Valdybai sutikus, dabar yra prieinamas visuomenei ir juos galima atminčiai įsigyti, Lietuvos Generaliniame Konsulate New Yorke.

Šis pašto ženklų likutis skiriamas nuo pirmiau išplatintų ženklų tuomi, kad ant jų dabar yra uždėta apvali tamsiai žalios spalvos nauja antspauda: „Lituanicos laimėjimas tegul stiprina Lietuvos sunų dvasių naujams žygiams“.

Šie žodžiai yra paimti iš Dariaus-Girėno „testamento“. Ant spaudos tekstas padėtas ne ant kiekvieno atskiro ženklo, bet ant keturių vienodos serijos oro pašto ženklų. Kalbamų ženklų serijų išviso yra penkios. Tokiu būdu, kad turėti atminčiai visą augščiau minėtą antspaudos tekstą, reikia užsisakyti nemažiau keturius pašto ženklus vienos serijos ar įvairių serijų. Keturių ženklų komplektas vienos serijos šiuo tarpu atsieina penki doleriai; keturių ženklų komplektas įvairių serijų atsieina šeši doleriai. Visos pajamos eina Dariaus-Girėno įamžinimo tikslui.

Akyvaizdoje mažo ženklų skaitliaus, pirmenybė šiemis ženklams įsigyti turi „Lituanicos“ garbės rėmėjai bei to skridimo įvairių komitetų dalyviai.

P. Žadeikis,
Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke.

TELEFONAS jusų namuose pagelbsti JUSŲ DARBE

VISAI neabejotina, kad telefonas namuose yra pagelba tiems kurie turi sau pragyvenimą užsidirbti.

Niekad negalite tikrai žinoti kada kam nors gali greitai būti reikalinga pašaukti jums prie netikėto darbo. Tikrenybėje buvo daug atsitikimų, kur nedirbanti gavo darbus tik dėlto, kad darbdavis juos galėjo lengvai ir greitai telefonu pašaukti.

Kuomet negalite laiku namo sugrįžti, jusų šeimai nėra reikalo rūpintis, kai patefonuojate, kada pareisite.

Jei jus dar neturite telefono, tai be abejonės stebėsitės sužinoję, kiek mažai kainuoja šitą didelį patogumą įsigyti. Atsitikimuose, kada jums reikalinga pagelba — telefonas yra neįkainuojamas.

Ims tik keletą minučių apsilankyti į patogiausią Telefono Biznio Ofisą, kad gavus pilnas informacijas. Jus neprivalote telefoną įsigyti tuojau, jei to nenorite. Bet kodel gi negauti faktus dabar, o telefoną užsisakyti tuomet, kai busite prisirengę?

NEW YORK TELEPHONE COMPANY

Kuopu Susirinkimai

Wilkes Barre, Pa. SLA. 115 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 3 d. gruodžio, 12:30 val. po pietų, svetainėje 318 E. Market St. Visi nariai yra kviečiami dalyvauti ir užsimokėti užvilktas mokestis.

S. Pileckis — sekr.

Youngstown, Ohio. SLA. 157 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks 3 d. gruodžio, 2 val. po pietų, L. P. Kliubo salėje. Malonėkite visi nariai prisibiti, nes bus renkama kuopos valdyba 1934 metams. Taipgi bus nominuojami kandidatai į Pildomąją Tarybą. Nepamirškite užsimokėti mėnesines duokles.

J. Rodgers — sekr.

Pittsburgh, Pa. SLA. 40 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 3 d. gruodžio, paprastu laiku, L. M. D. name. Visi nariai ir narės kviečiami dalyvauti, nes bus nominuojami kandidatai į Pildomąją Tarybą. Taipgi bus svarstomas konstitucijos projektas. Bus renkama kuopos valdyba 1934 metams. Ateidami atsi-veškite savo draugus prirašyti prie SLA. 40 kuopos.

Kuopos Raštininkė.

Zeigler, Ill. SLA. 308 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 3 d. gruodžio, paprastu laiku, Liberty Svetainėje. Malonėkite visi nariai prisibiti, nes bus nominuojami kandidatai į Pildomąją Tarybą. Taipgi bus renkama kuopos valdyba 1934 metams. Už nepribuvimą busite baudžiami sulig SLA. konstitucijos.

Jonas Vainauskas.

Benld, Ill. SLA. 155 kuopos susirinkimas įvyks 3 dieną gruodžio, 4 valandą po pietų, Zbojowskio Svetainėje. Malonėkite visi nariai atsilankyti, nes bus nominuojami kandidatai į Pildomąją Tarybą ir renkama kuopos valdyba 1934 metams. Už neatsilankymą busite baudžiami sulig konstitucijos patvarkymo.

A. Laukaitis.

Burnside-Chicago, Ill. SLA. 63 kuopos susirinkimas įvyks 1 dieną gruodžio, 7 val. vakare, Tuley Parko Svetainėje, 90-th St. ir St. Lawrence Ave. Bus nominuojami kandidatai į Pildomąją Tarybą ir renkama kuopos valdyba 1934 metams. Taipgi turime ir kitų svarbių reikalų apsvaistymui. Neužmirškite užsimokėti užvilktas mokestis už 1933 metus.

P. Pivorunas — sekr.

Tacoma, Wash. SLA. 189 kuopos ekstra susirinkimas įvyks 3 d. gruodžio, 2 val. po pietų, pas A. Nokšas, po numeriu 4007 So. K St. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų apsvaistymui. Taipgi bus nominuojami kandidatai į Pildomąją Tarybą.

A. Nokšas — sekr.

McAdoo, Pa. SLA. 54 kuopos susirinkimas įvyks 3 d. gruodžio, 1 valandą po pietų, paprastoj vietoj. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti, nes bus renkama kuopos valdyba 1934 metams ir nominuojami kandidatai į Pildomąją Tarybą. Taipgi neužmirškite užsimokėti užvilktas mokestis. Atsi-veškite savo draugus prirašyti prie SLA. 54 kuopos.

V. Labutis — sekr.

BIZNIERIAI GARSINKITES

„T E V Y N Ė J E“

PAIEŠKO DARBO.

Jaunas, čion gimęs lietuvis, 28 metų senumo paieško bile kokie užsiėmimo. Gali dirbti prie siuvimo, stalioravimo, dalyzmo, virimo, šoferiavimo ir tt. Rašykite: Wallace Gabriel, General Delivery, New York, N. Y.

LIETUVA

Reguliariai Išplaukimai
Smagi Kelionė
Žemos Kainos

Du Kalėdų Švenčių
Išplaukimai:
„United States“ Lapkričio 25
„Frederik VIII“ Gruodžio 9.

Išplaukimų surašą 1934 metams, kainas ir kitas informacijas suteikia agentai arba ofisas

Scandinavian-American Line
27 Whitehall St., New York

7 DIENOMIS I LIETUVĄ
POPULIARIAIS, GREITAIS LAIVAIS

BREMEN • EUROPA
Specialiai traukiniai stovinti šalims garlaivio Bremerhavene, užtikrina labai patogią kelionę į LIETUVĄ
GREIČIAUSIAS KELIAS I TĖVYNĘ
Informacijų klauskite pas vietinius agentus, arba
NORTH GERMAN LLOYD
57 BROADWAY, NEW YORK

— Kurios šeimos apsidraudę
Susivienijime Lietuvių Amerikoje, tos sulaukę rytojaus
džiaugiasi.

UŽ LIETUVOS BONUS

Mes mokame augščiausia rinkos kainą. Neparduokite pirm parašymo pas mus.

Kurt H. Schurig & Co.,
50 Broadway, New York.

Tel. Newtown 9-464
ANT. J. VALANTIEJUS,
Laisninotas Graborius ir Balsamutojas.
Aprauda visose šakose.
Notary Public.
54-41 — 72-nd Street,
(4 Lexington Ave.) arti
Grand St., Maspeth, L.I.N.Y.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukinnu, nes skaudėjimai nat patalo paguldo.
CAPSCO COMPOUND
moutis lengvai prašina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę Kaina soc. per pašta 55c. ar dvi už \$1.05. Dukart tvirtesnė 75c.

Knyga: „ŠALTINIS SVEIKATOS“ augalais gydytis, kaina 50 centų.
JUSTIN KULIS,
3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.